Günlük Siyasi Gazete
Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm Yolunda
Gerçek
SAYI 140
18 EKİM 1979
PERŞEMBE
500 Kuruş

Hükümet Bunalımı Başladı

- **Ecevit Hükümeti'nin beklenen istifasından sonra AP yetkililerinin el altından temaslarını yoğunlaştırdıkları söyleniyor.**
- **AP ve sermaye çevrelerinin erken seçim hükümeti modeli üzerinde durmalarına karşılık MSP'nin buna yaklaşmadığı öne sürülmektedir.**
- **MHP'nin, AP'nin kuracağı bir hükümete katılmayacağı, dışarıdan destek sağlayıp militanlarının devlet içinde yeniden mevzilenmesi için çalışacağı belirtiliyor.**

Gerçek Haber Merkezi — Ecevit Hükümeti'nin beklenen istifasından sonra başkent kulislerinde, yeni hükümet kurma yönünde faaliyetlerin yoğunlaştığı izleniyor. CHP genel merkezine yakın çevreler, Ecevit'in yeni bir hükümet kurma denemesine girişmekten çok CHP'nin muhalefette kalması görüşünde olduğunu belirtiyorlar. Ancak CHP içinde bazı milletvekillerinin, MSP ile bir koalisyon oluşturma girişimi içinde oldukları da gelen haberler arasında.

Ecevit Hükümetinden, görevine devam etmesini istiyen Cumhurbaşkanının, yeni hükümetin kurulması görevini vermeden önce, parti liderleriyle ve senato grup başkanlarıyla temaslar yapmak niyetinde olduğu söyleniyor.

AP'ye yakınlığıyla bilinen tekelci sermaye çevrelerinin bir erken seçim hükümeti kurulmasından yana oldukları kesinlik kazandı. AP'nin kuracağı böyle bir hükümetin, MSP ve MHP tarafından da destekleneceğini uman sermaye çevrelerine göre, 1980 Mart ayında veya en geç Mayıs ayında seçimlere gidilmesi gerekiyor.

MHP genel merkezinin tutumu ise, şimdilik kurulacak her hangi bir hükümete katılmamak olacak. MHP'nin, hükümet ortaklığında yarar görmediği, ancak AP'nin kuracağı bir hükümeti dışardan destekliyebileceği açıklandı.

Üzerinde durulan bir başka hükümet formülünün de 3. MC hükümeti olduğu söyleniyor. Ancak MHP'nin böyle bir ortaklığa

Devamı s. 5, sütun 3'de

Senato ve Meclis başkanları seçimi yine tartışılmaya başlandı

- **Cumhuriyet Senatosu ve Millet Meclisi'nin 22 ya da 23 Ekim günü toplanması bekleniyor.**
- **Senato ve Meclis başkanlarının seçimi konusunda yeniden başlayan tartışmalarda, CHP ve AP grup başkanvekilleri birbirlerini «centilmenlik anlaşması»na uymamakla suçladılar.**
- **CHP grup başkanvekili Tüzün «Meclisin aritmetik mantığı ne gerektiriyorsa o olur» derken, AP grup başkanvekili ise başkanlıkların AP adaylarından seçilmesi gerektiğini savundu.**

Ankara — Seçim sonuçlarının belli olmasıyla, senato ve meclis başkanlığının seçimi konusunda öteden beri yapılmakta olan tartışmalar yeniden hız kazandı. Bilindiği gibi, «centilmenlik anlaşması»na göre senato ve meclis başkanlarının, çoğunluğu sağlayan siyasi parti adayları arasından seçilmesi gerekiyordu.

CHP Millet Meclisi grup başkanvekili Metin Tüzün, AP'nin 1973'ten beri senato ve meclis başkanlarının seçimi konusundaki «centilmenlik anlaşması»na uymadığı yolunda bir açıklama yaparken, AP Millet Meclisi grup başkanvekili Esat Kıratlıoğlu da CHP'yi aynı anlaşmayı

Devamı s. 5, sütun 2'de

Gerçek Durum

Sosyalist ve Demokratik Birlik

14 Ekim seçimleri Türkiye'nin siyasal yaşamında sosyal demokrasinin AP karşısında yenilgiye uğraması ve 3.ncü Ecevit hükümetinin çekilmesiyle sonuçlandı.

Siyaset arenasında sürüp giden AP — CHP kutuplaşmasının bu seçimlerde de sürdüğü ve 1969 seçimlerinden bu yana geçen 10 yıl sonunda bu kutuplaşmada ibrenin yeniden AP lehine kaydığı görüldü. Başka bir deyişle, sosyalist ve ilerici güçler, CHP — AP kutuplaşmasını kıramadıkları gibi, sosyal demokrasinin iflasından doğan boşluğu siyaset sahnesinde halkın sosyal muhalefeti lehine dolduramadılar.

Sık sık belirttiğimiz gibi, CHP — AP kutuplaşması, ülkede çatışan sınıfların ve onlar arasındaki mücadelenin siyasal arenadaki izdüşümü değildir.

Faşist işbirlikçisi AP ile onun karşısındaki sosyal demokrat CHP, her ne kadar aynı kefeye konulamazsa da, bu iki parti kapitalist düzenin ve burjuvazinin Türkiye'deki iki ana akımı olmaktan öteye gidemezler. CHP — AP kutuplaşması, ülkemizdeki sınıflar mücadelesini temsil etmemektedir. Temel sınıflar açısından bu kutuplaşma geçici ve görüntüsel bir kutuplaşmadır.

Bu nedenle, seçim sonuçlarının gösterdiği tablo, ülkemizdeki emekçi sınıf güçlerini, sosyal varlık olarak yansıtmamaktadır. İşçi sınıfı ve onun ileri siyasal ve sendikal müfrezeleri başta olmak üzere, bugün emekçi sınıflar Türkiye'de kıyasıya bir mücadele vermektedirler. Aynı şekilde ezilen ulusun demokratik mücadelesi son on yıl içinde gelişmiştir, güçlenmiştir.

Ama sık sık belittiğimiz gibi tüm bu devrimci, ilerici, demokratik mücadeleler büyük ölçüde kendiliğinden gelme niteliktedir. Yani güçlü ve merkezi bir SİYASAL örgütlenme düzeyinden yoksundur.

Ve hep bildiğimiz gibi toplumdaki sosyal ve ulusal kurtuluş mücadelesinin belirleyici alanı siyasettir. İlerici halk güçleri ile gerici egemen güçler arasındaki güçler dengesinin belirleyicisi de

Devamı s. 5, sütun 7'de

Sermaye sözcüsü Yorgancıoğlu ağzını açtı:

«Sol hareket baskı altına alınmalıdır»

Ege Sanayi Odası ve AP İzmir İl Başkanı Yorgancıoğlu, tüm sol dernek ve kuruluşların kapatılmasını isteyerek, «sol hareketin yasalar içerisine sıkıştırılmasıyla» rahata kavuşulacağını iddia etti.

«Ara rejim» deyimini kullanmaktan kaçınan Yorgancıoğlu, «Ara hükümet» tabirini sevmiyoruz. Seçim hükümeti, seçim hükümetidir. Parlamento, kendi içinden bunun kimlerden müteşekkil olacağını ve süresinin ne kadar olacağını tayin eder. Önemli olan, bu seçim hükümetinin milletperver ve vatanını seven partiler tarafından desteklenmesidir» dedi.

İzmir — Kamuoyunca sermaye kesiminin bağnaz sözcülerinden biri olarak tanınan Ege bölgesi Sanayi Odası başkanı ve AP İzmir il başkanı Hayrettin Yorgancıoğlu, bir «seçim hükümeti» kurulmasını ve tüm sol derneklerin kapatılmasını istedi.

Bilindiği gibi, bir süre önce, elektrik kesintileri nedeniyle fabrikalarda üretimin durması nedeniyle doğan kaybın işçilere yüklenmesini isteyen Yorgancıoğlu «işçi ücretlerinin kesilmesi gerektiğini» savunmuştu.

AP İzmir il başkanı ve Ege bölgesi sanayi odası başkanı Yorgancıoğlu, 14 ekim seçimleri sonuçlarının belli olmasından sonra yaptığı açıklamada, yine sermaye kesiminin isteklerini dile getirdi.

«Ecevit'in istifasını vermesi, Türk milletinin çoktanberi beklediği bir harekettir. Ecevit, bunu demokrasinin en normal yolu olan seçim sonucu gerçeğinin tüm çıplaklığı ile meydana çıkmasıyla ancak anlayabildi.» şeklinde konuşan Yorgancıoğlu, «Millet bir bayram havası içindedir. Şiddete, yağmacılığa, aşırı partizanlığa karşı milletin kararı yurtta en kısa zamanda devlet otoritesini kurduracak güçtedir.» dedi.

Yorgancıoğlu, uzunca bir süredir kamuoyunu meşgul eden ve gerici-faşist kesimlerin tercihi olan «ara rejim» tartışmaları ile ilgili olarak şunları söyledi: «Ara hükümet tabirini sevmiyoruz. Bunlar uydurmacalardır. Seçim hükümeti, seçim hükümetidir. Parlemento kendi içinden bunun kimlerden müteşekkül olacağını ve süresinin ne kadar olacağını tayin eder. Önemli olan bu seçim hükümetinin milletperver ve vatanını sever partiler tarafından desteklenmesidir.»

Demokrasi güçlerinin üzerine

Devamı s. 5, sütun 4'de

Tekelciler ABD'li işadamlarını sevinçle karşıladı

- **ABD'li iş adamlarından oluşan bir heyetin yerli sermaye çevreleri ile yeni yatırımlar yapmak üzere görüşmelerde bulunduğu ve aynı konuda hükümet yetkilileri ile de görüşmeler yapılacağı açıklandı.**
- **Türkiye Odalar Birliği Başkanı Yazar, Türkiye'nin «büyük bir ekonomik potansiyele ve tabii kaynaklar varlığına» sahip bulunduğu ve bugünkü bunalımın «döviz darboğazı ve dış finansman güçlükleri»nden kaynaklandığını söyleyerek, ABD'li iş adamlarının ziyaretini «ender bir fırsat» olarak nitelendirdi.**

ABD'li iş adamlarını Esenboğa'da karşılayan Türkiye Odalar Birliği başkanı Mehmet Yazar'ın açıklaması, yerli tekellerin emperyalizmle daha çok bütünleşme isteğini yansıtıyor.

Ankara — Yeni yatırım olanakları aramak üzere Türkiye'ye gelen ABD'li iş adamları, yerli tekelci sermaye çevreleri tarafından sevinçle karşılandı.

İstanbul'da çeşitli sermaye gruplarıyla görüşmelerde bulunan ABD'li iş adamları, Ankara'da da sermaye çevrelerinin büyük ilgisini gördü. ABD'li iş adamlarını Esenboğa havaalanında karşılayan Türkiye Odalar Birliği başkanı Mehmet Yazar, «ender bir fırsat» olarak nitelediği bu ziyaretin çok iyi değerlendirilmesi gerektiğini söyledi.

Öğrenildiği kadarıyla ABD li iş adamlarından oluşan heyet, Türkiye'de yerli sermaye gruplarıyla görüşme-

Devamı s. 5, sütun 2'de

Türkiye-ABD savunma işbirliği görüşmeleri yeniden başlıyor

- **ABD üslerinin faaliyeti karşılığında Türkiye beş yıllık askerî yardım istiyor.**

Türkiye ile ABD arasındaki savunma işbirliğinin yeni koşullarını belirlemek amacı ile sürdürülen ancak hükümetlerin görüşlerinin alınması için ara verilen görüşmelere, Kurban bayramından sonra yeniden başlanacağı öğrenilmiştir.

Türkiye ile ABD arasında, 9 aydan bu yana sürdürülen savunma işbirliği görüşmeleri bazı konularda görüşbirliğine varılamaması dolayısıyla, ortak savunma tesislerinin faaliyetlerini düzenleyen geçici statünün sona erdiği 9 Ekim tarihine kadar tamamlanamamış, bunun, üzerine görüşmelerinin tamamlanabilmesi amacıyla geçici statünün süresi üç ay daha uzatılmıştı.

Bilindiği gibi Türkiye ile ABD arasındaki savunma işbirliğinin yeni koşullarını belirlemek amacıyla sürdürülen görüşmelerde esas anlaşmazlık konusunu, Türkiye'nin gereksinme duyduğu beş yıllık askeri yardım konusu oluşturmaktadır.

ABD yetkilileri bunun kendi anayasaları açısından mümkün olmadığını söylerlerken ikibuçuk-üç milyara yaklaşan bu yardımın yapılmasını Türkiye'deki savunma tesislerinin statüsü yeniden tespiti hususundaki anlaşmazlıkların giderilmesi için bazı dayatmalarda bulunacağı anlaşılmaktadır. ABD sözcülerinin tesisler üzerindeki anlaşmazlık olarak niteledikleri, bu tesislerin kullanılmasının Türk

Devamı s. 5, sütun 3'de

CGT delegasyonu Türkiye'de

- **Fransa'nın en güçlü sendikal örgütü olan CGT ile DİSK arasında yapılacak görüşmelerde iki örgüt arasındaki ilişkilerin, Avrupa'daki Türkiye'li işçilerin sorunlarının ele alınacağı açıklandı.**

İstanbul (Gerçek) — DİSK Genel Merkezi'nden yapılan bir açıklamayla, Fransa'nın en güçlü sendikal örgütü olan Genel İş Konfederasyonu (CGT)'nin merkez yöneticilerinden oluşan üç kişilik bir delegasyonun, DİSK'le görüşmelerde bulunmak üzere İstanbul'a geldiği bildirildi.

DİSK'in konuğu olarak İstanbul'a gelen delegasyon, CGT örgüt sekreteri Jean Claude Laroze, CGT Avrupa Bölümü başkanı Georges Croese, Kamu hizmetleri federasyonu sekreteri Daniella Berlaimont'tan oluşmaktadır.

CGT delegasyonu ve DİSK yöneticileri arasında görüşmelerde, iki örgüt arasındaki ilişkilerin daha da yakınlaştırılması, ortak eğitim programlarının sıklaştırılması, Fransa'da ve diğer Avrupa ülkelerinde çalışan Türkiye'li işçilerin sorunları üzerinde durulacağı öğrenildi. Ayrıca, Avrupa Sendikalar Federasyonu'na üye olmak için başvuran iki örgütün ortak davranma olasılıkları üzerinde de durulacağı bildirildi.

İstanbul'da halen sürmekte olan çeşitli grevlerdeki işçileri ziyaret edecek olan CGT delegasyonunun, DİSK yetkilileri ile birlikte Ankara'da Çalışma Bakanlığı'nda görüşmelerde bulunacağı ve muhtemelen Devlet bakanı ve Başbakan yardımcısı Hikmet Çetin ile görüşeceği açıklandı.

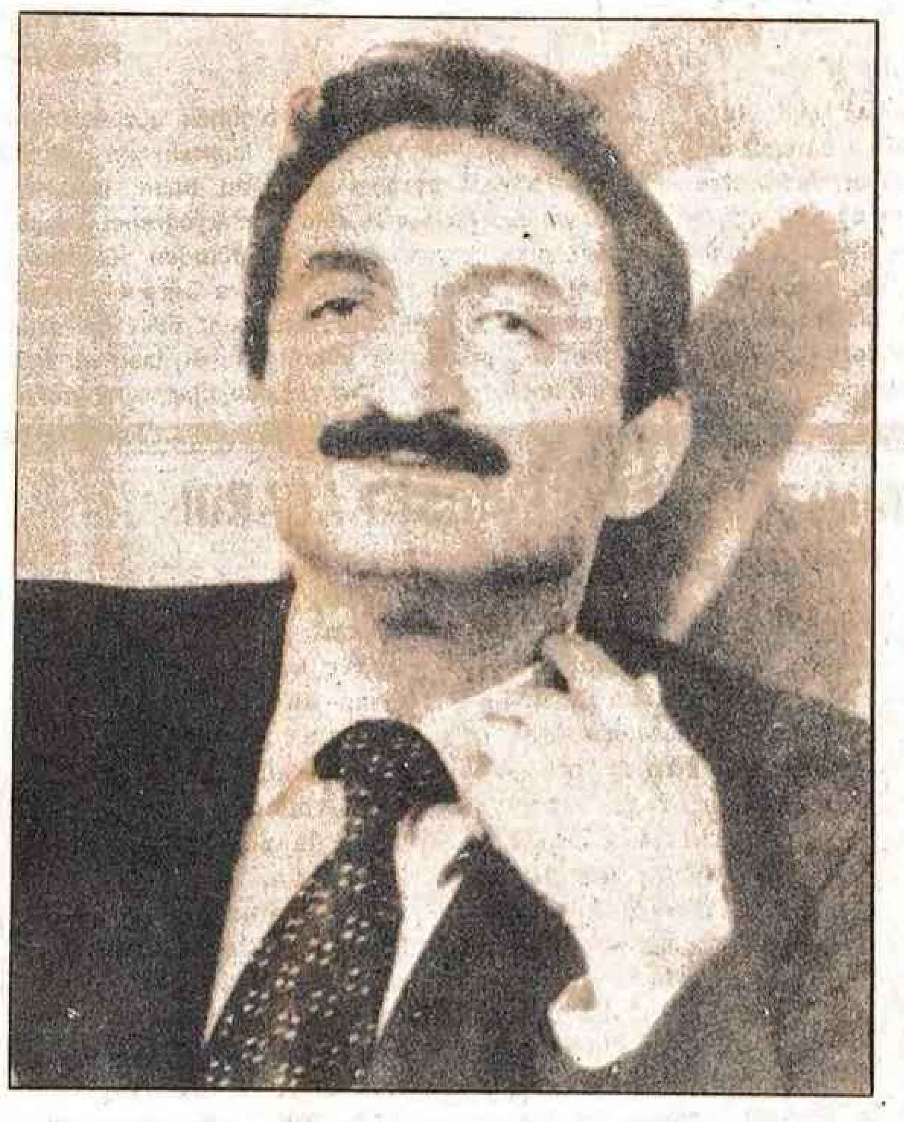
Cumartesi günü tamamlanacak olan görüşmeler sonunda, CGT ile DİSK arasında bir ortak protokol imzalanacak ve kamuoyuna açıklanacaktır.

MADEN-İŞ OLAĞANÜSTÜ GENEL KURULA GİDİYOR

Maden-İş sendikasının yapılan olağanüstü Genel Yönetim Kurulu toplantısında yılbaşına kadar olağanüstü genel kurula gidilmesi oybirliğiyle karar alınmıştır. Maden-İş genel başkanı Kemal Türkler Genel Yönetim Kurulunu açarken yaptığı konuşmada MESS ile başlama noktasına gelmiş olan toplu sözleşme görüşmelerinin sendika içinde yeni atılımlara ve disiplinin pekiştirilmesi gerektiğini belirtmiştir. Türkler ayrıca DİSK'in «tek tip tüzük» ile ilgili kararının da görüşüleceğini söylemiştir.

Bir müsibet de CHP'ye yetmedi

Ecevit, yenilgiyi kadere bağladı

- **Ecevit, CHP'nin başarısızlığı için «Onur verici yazgımız» dedi.**
- **609 gün iktidar olan CHP bu süre içinde adım adım kendi ifalasına vardı. Ve yapılan 14 Ekim seçimlerinde sosyal demokrasinin iflası tartışma götürmeyecek bir şekilde belgelendi.**

Halkımızı inim inim inleten MC hükümeti 27 Aralık 1977'de CHP'nin Demirel hükümetinin verdiği gensoru önergesinin millet meclisi Genel Kurulunda kabul edilmesinden sonra düşürülmüştü. 1 Ocak 1978'de Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk, CHP lideri Bülent Ecevit'e hükümeti kurma görevi vermişti. Ecevit 16 Aralık 1977 de ortak deklerasyon yayınladıkları CGP, DP ve AP'den istifa etmiş bulunan on bağımsız milletvekilini de yanına alarak hükümeti kurmustu. 12 Ocak 1978 günü

Devamı s. 5, sütun 1'de

DİSK 3. Bölge Temsilcisi: «Sol partiler bütünleşmeli»

- **DİSK 3. Bölge Temsilcisi Saim Akbulut «Yeteneksiz kadrolar elinde hızla sağa kaydırılan, işçi sınıfına ters düşürülen CHP için yenilgi kaçınılmazdı» dedi.**
- **Akbulut, sol partilerin sermaye partilerine karşı bütünleşmesi gerektiğini söyledi.**

İZMİR (THA) — DİSK 3. Bölge Temsilcisi Saim Akbulut, seçim sonuçları ve Ecevit Hükümetinin istifasıyla ilgili görüşlerini THA'ya açıklayarak «Yeteneksiz kadrolar elinde hızla sağa kaydırılan ve işçi sınıfına ters düşürülen CHP için yenilgi kaçınılmazdı.» demiştir.

DİSK 3. Bölge Temsilcisi Saim Akbulut, bu durumda yapılması gereken sol partilerin sermaye partileri karşısında, tutarlı ve sağlıklı bir anlayış içinde soldaki bölünmüşlüğü önlemesi olduğunu bildirmiştir.

DİSK 3. Bölge Temsilcisi Akbulut'un THA'ya verdiği demeci şöyledir:

«— Yeteneksiz kadrolar elinde hızla sağa kaydırılan, işçi sınıfına ters düşürülen CHP için yenilgi kaçınılmazdı. Yaşam pahalılığı ve enflasyon ateşinde CHP, oylarını büyük ölçüde yakmıştır.

CHP kurmayları kırsal alanda oy patlatacağız hayalleri yerine işçi ve memurlara daha gerçekçi biçimde sahip çıkmalıydılar. Sayın Ecevit'in solun yüzde bir oyu yalanı ile aldatıp sağ oylara yönelmeye iten oportünist bazı yöneticiler ağır seçim yenilgisinin baş suçlusu ve sorumlusudurlar. Oysa devrimcilik sağ oylara yönelerek değil, ezilen sömürülen insanları daha çok uyandırıp onları sola doğru çekerek yapılabilir. Ecevit'in iyi niyeti Demirel'den insan olarak üstünlükleri bazı CHP'li yöneticilerin çıkarcılığını yeteneksizliğini kendisini seçen delegelerden başkasını dikkate almayan bireyci politikalarını parti yönetiminden dışarı atmaya yetmemiştir. Parti bu arada bazı avantacılardan arındırılamamıştır.

Demokrasi çok yönlü ve boyutlu bir yönetim biçimidir. Halk yığınlarının eğilimleri iyi değerlendirilirken kendisinin solda olduğunu, programı ile açıklayan bir partinin başta işçi sınıfı ile bütünleşmesi, yoksul ezilen insanlardan yana kesin tavır alması bu yolda tutarlılığını koruması baş koşuldur. Aşınmış cılkı çıkmış sermaye partilerine karşı sol partilerin şu gerçekleri elbette daha pek çok ayrıntıları ile birlikte tutarlı ve sağlıklı bir anlayış içinde bir kez daha gözden geçirmelerinde ve soldaki bölünmüşlüğü önlemelerinde büyük yarar olduğu görüşündeyim».

BANK-SEN TÖBANK'IN 34 İŞYERİNDE YETKİ ALDI

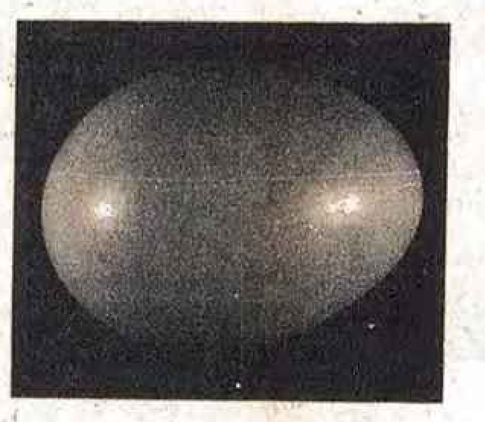
DİSK'e bağlı BANK-SEN Sendikası, Türkiye Öğretmenler Bankasının 34 işyerinde toplam 1000'e yakın işçi adına toplu iş sözleşme bağıtlama yetkisi almıştır.

Bilindiği gibi TÖBANK işyerinde çalışan işçilerin BANK-SEN'e geçme kararı almalarıyla 170 işçinin işine son verilmişti. BANK-SEN genel başkanı Denizmen bu olayı protesto eden bir telgrafı cumhurbaşkanına gönderdiği gerekçesiyle sıkıyönetimce gözaltına alınmıştı.

BANK-SEN'in açıklamasına göre sendikanın yetki aldığı yerlerde yasal işlemler sürdürülmektedir.

TAVUKLAR GERÇEKTEN ALTIN YUMURTLUYOR

Bir yumurtanın fiyatı 7.5 lira

- **Yumurtanın fiyatı dükkanlarda 7-7,50 lirayı buldu. Semt pazarlarında ise 6 liraya kadar bulunabiliyor. Ancak ucuz yumurtalar günlük olmuyor ve boyları da küçük oluyor.**
- **İstanbul Ticaret Odası Yumurtacılar Komitesi üyesi Hasan Pamukçuoğlu, fiyatların artışının piyasaya yeterli mal gelmemesinden kaynaklandığını ve 5.50 liranın normal karşılanması gerektiğini ileri sürdü. Pamukçuoğlu, ilaç sanayicilerinin piyasaya bayat ilaç sürdüklerinden de yakındı.**

Yumurtanın üretimi ve fiyatları konusunda bir açıklama yapan İstanbul Ticaret Odası yumurtacılar komitesi üyesi Hasan Pamukçuoğlu, konu ile ilgili olarak şöyle diyor: «Yumurta fiyatlarındaki yükselme, piyasaya yeterli mal gelmemesinden kaynaklanmaktadır. Yazın 3 liraya kadar düşen yumurtanın fiyatı, üreticinin tavuklarını kesip et olarak satmasına neden oldu. Bu arada ilaç sanayicileri bayat ve niteliksiz ilaçları piyasaya sürdüklerinden, tavuklar gerçek anlamda ilaçlanamamış oluyor. Hastalık korkusu yüzünden tavuk üreticisi hayvanlarını kesmek zorunda kalmıştır. Bu arada yem fiyatları da 8.5 liraya kadar yükselmiş ve tavuk üreticisinin alım gücünün çok üstüne çıkmıştır. Bütün bunlar yumurta fiyatlarının artmasına neden olmuştur.»

Üretilip pazarlanabildiği takdirde hem Türkiye'ye hem de ihracata yetebilecek olan yumurtanın fiyatı başını almış gidiyor. Dünya ticaretinde yumurta en çok kabuklu olarak satılmakta ve ihracatçı ülkeye büyük kârlar bırakmaktadır.

Dünyanın en büyük yumurta ihracatçılarından olan Amerika Birleşik Devletleri Hollanda, Belçika, Finlandiya, Fransa, Macaristan, Polonya ve Romanya her yıl yumurta üretimi ve satışından çok büyük kârlar elde etmektedirler. Türkiye ise elinde olanak bulunmasına rağmen değerlendirilmemesi yüzünden hiç bir şekilde yumurta ihracatı yapamamaktadır.

Özellikle sosyalist ülkelerde halkın beslenmesi açısından en değerli besinlerden biri olarak bilinen yumurta, örneğin Sovyetler Birliğinde çocuklar ve büyükler için ayrı ayrı satılmaktadır. Günlük, hatta saatlik yumurtalar çocuklar için ayrılmakta, ve diğerleri de büyükler için satılmaktadır. Sosyalist ülkelerde bir yumurtanın değeri ortalama olarak Türk parası ile 1 lirayı geçmemektedir.

Son bir hafta içinde yumurta fiyatları aniden 7.50 liraya kadar çıktı. Beslenme açısından en gerekli gıdalardan biri olan, özellikle hasta ve çocuklar için çok önemli olan yumurta gün geçtikçe artık halkın yiyebileceği gıdalar arasından çıkıyor.

Ucuz olduğu zamanlarda halkın baş gıdalarından biri olan, domates, biberle birlikte birçok evin günlük yemeği haline gelen yumurta, artık sadece zengin mutfaklarında boy gösterebiliyor. Semt pazarlarında 6 liraya kadar bulunan yumurtalar ise çok küçük ve çoğunlukla da bayat oluyor.

Ortaöğrenim gençliğinin birliği

Yaşar YİĞİT
SGB Genel Başkanı

17 Ekim'de Lise ve dengi okullar açıldı. 1979-1980 yeni öğrenim yılına, yüzbinlerce öğrenci binbir sıkıntı ve zorluklar içinde giriyor. Artık ülkemizde işçi ve emekçi çocuklarının öğrenci olması bile giderek güçleşiyor. Hayat pahalılığı almış başını gidiyor, ders kitaplarının vb. araç gereçlerin fiyatları geçen yıla oranla olağanüstü artmış durumda. Üniversite imtihan sonuçları, kapitalist eğitim sisteminin lisoli öğrenci gençliğe neyi «vaadettiğini» çarpıcı biçimde gözler önüne seriyor. Pahalılık ve işsizlik, kapitalizmin bu iki temel olgusu öğrenci gençliğin belini bükerken öte yandan da faşist saldırganlık öğrenci gençliğin «öğrenim yapma hakkını» tümden yoketmeye çalışıyor. Faşist hareket Türkiye öğrenci gençlik hareketini boğmak için saldırısını özellikle ortaöğrenim kurumlarına yöneltiyor. Siyasal ve sosyal bilinçlenmenin ilk evresinde olan ortaöğrenim gençliğini sindirmek, faşizmin öğrenci gençlik içindeki kitle tabanını yaratmak istiyor.

Ortaöğrenim gençliği yeni bir öğrenim yılıyla birlikte yeni bir siyasal döneme giriyor. Sosyal demokrasi bugüne kadar izleyegeldiği tekelciler yanlısı politikalar sonucu iktidardan düştü. Zaten böyle olacağı sosyal demokrat iktidarın sürekli kendi bindiği dalları kesmesinden belliydi ve sosyalistler bu gerçeği çok önceden söylemişlerdi. Ne var ki sosyal demokrat iktidar kendi soluna duvar örme politikasında ısrarlı olduğu için sosyalistlerin uyarılarına aldırmadı bile.

Sosyal demokrat hükümetin düşmesiyle birlikte gündeme gelen hükümet formülleri ne olursa olsun çok daha gerici ve baskıcı bir iktidar oluşturulacaktır. Ve bundan da en çok pusuda bekleyen faşizm yararlanacaktır. Bu dönem azgın bir şovenizmin, anti-komünizmin yoğunlaştırıldığı, demokratik hak ve özgürlüklerin büsbütün ortadan kaldırıldığı bir dönem olacaktır. Ve bu dönemin uygulamalarından orta öğrenim gençliği de kendine düşeni de fazlasıyla alacaktır. Bu anlamda ortaöğrenim gençliği zorlu mücadeleler sonucu elde ettiği kısmi demokratik hakları korumak, geliştirmek, anti-faşist örgütlü birliğini gerçekleştirmek zorundadır.

Ortaöğrenim gençliği son yıllarda, burjuva siyasal iktidarlarının gerici, şoven eğitim politikasına, baskıcı idari faşist uygulamalarına karşı yaptığı eylemlerle hızlı bir sosyal ve siyasal bilinçlenme sürecinde olduğunu göstermiştir. Ancak bu geniş demokratik öğrenci potansiyelinin kendiliğinden mücadelesini, örgütlü ve aktif bir mücadeleye dönüştürmek bugüne kadar mümkün olmadı. Ortaöğrenim gençliği kendi demokratik akademik hakları için kendiliğinden çıkışlar dışında ne yazık ki örgütlü yığınsal çıkışlar ortaya koyamadı. Toplumun en geri kesimlerinin bile hızlı bir demokratik örgütlenme süreci içinde oldudu ülkemizde, toplumun en politikleşmiş kesimlerinden birisi olan öğrenci gençliğin akademik demokratik örgütlenmesinin olmaması, topyekun demokrasi mücadelesi açısından büyük bir kayıptır, büyük bir eksikliktir.

Yeni siyasal gelişmelerle birlikte içine girdiğimiz öğrenim döneminde orta öğrenim gençliğinin temel görevi; demokratik ve akademik hakların savunucusu, biricik silahı demokratik ortaöğrenim örgütünü oluşturmaktır. Bu yolda güç ve eylem birliklerini geliştirmektir.

Elbetteki her zaman olduğu gibi siyasal iktidarlar ortaöğrenim gençliğinin böyle bir örgütlenmeye gitmesinin önündeki başlıca engeldir. Zaten mevcut yönetmelikler dahi ortaöğrenim gençliğinin değil örgüt kurmak veya herhangi bir örgüte üye olmak, politikayla ilgilenmeyi, politika yapmayı bile yasaklıyor. Öyleki idareciler bir çok okula günlük gazeteyi bile sokturmazlar. Yine bir çok okulda, okul eğitiminin bir parçası olan **eğitsel kollar** öğrencilerin yönetimine verilmez. Bu tür anti-demokratik uygulama örneklerini arttırmak mümkündür.

Ancak bu engellerin aşılması olanaksız değildir. Ortaöğrenim gençliği bu engelleri aşabilecek potansiyel güce sahiptir. Yeter ki bizler, sosyalist ve demokrat öğrenciler, gençlik örgütleri, orta öğrenim gençliğini yığınsal bir şekilde seferber edebilelim. Onlara kendi akademik-demokratik haklarımızı elde edebilecetimizi, koruyabileceğimizi birlik halinde gösterelim.

Bu ne tek tek öğrenci liderlerinin ne de tek tek gençlik örgütlerinin üstesinden gelebileceği bir görev değildir. Bu görevin yerine getirilmesinin sorumluluğu tüm devrimci demokrat gençlik örgütlerinin omuzlarındadır, onların ortak sorumluluğudur. Çeşitli gençlik örgütlerinin bugüne kadar izlediği grupçu sekter politikalar artık terkedilmelidir. Dar grup örgütlenmeleriyle öğrenci gençliğin demokratik haklarının savunulamayacağı, kısacası bir yere varılamayacağı kesin bir şekilde anlaşılmıştır. Öğrenci gençliğin mücadele pratiği bu gerçeği sayısız kere ispatlamıştır, anlamayanlara ispatlamaya devam edecektir.

Siyasal gericiliğin ve faşizmin iyice azıttığı bir dönemde grupçu sekter dar örgütlenmelerde ısrar etmek ortaöğrenim gençliğine büyük zararlar verecektir. Şimdiden bunun önüne geçmenin imkanları ve yolları vardır. Bu demokratik ortaöğrenim gençliğinin anti-faşist mücadele ve örgütlenme birliğini içtenlikle savunan gençlik örgütlerinin vakit geçirmeksizin biraraya gelerek, ortak bir program temelinde somut adımlar atmalarıdır.

Ortaöğrenim gençliğinin örgütlü anti-faşist birliği yolunda yıllardır mücadele veren Liseli, Sanat okullu genç sosyalistler, yeni öğrenim döneminde **BİRLİK** ve **ÖRGÜTLENME** şiarını en önde tutarak, üzerlerine düşen görevin zorluklarına göğüs gererek mücadelelerini sürdüreceklerdir.

İŞADAMLARIMIZIN HALK SEVGİSİ KABARDI

Rıfat DAMACIOĞLU

İş adamlarımız seçim sonuçlarını değerlendirerek, bundan sonraki siyasal gelişmeler için yol göstermişler.

● **İstanbul Ticaret Odası Başkanı Nuh Kuşçulu:** «Seçimin sonuçları Türkiye'de halkın sağduyusunun ve demokrasinin oturmuş olduğunun bir kanıtıdır. Ufak partilerin oyları azaldı, aşırı uçtaki sol partilerin oyları iyi düştü; düzeyde gerçekleşti...»

● **Türkiye İşveren Sendikaları Konf. Başkanı Halit Narin:** «Seçim sonuçlarında milli irade ortaya çıkmıştır... Herkes sonuçtan memnundur. Seçimlerde sola ve terörizme karşı sempati gösterilmemiştir. Yeni bir milli şuur ortaya çıkmıştır. Bu sonuçların ışığı altında gereken yapılmalıdır.»

● **İstanbul Sanayi Odası Başkanı İbrahim Bodur:** «Seçim sonuçlarını, milletin demokrasiye olan inancını yinelemesi bakımından Türkiye'de demokrasinin kalıcı olduğunun bir kanıtıdır. Sol tehlikenin de abartıldığı kadar geniş olmadığı ortaya çıkmıştır... Köylünün ve halkın çok bilinçli olduğu ortaya çıkmıştır.»

● **TÜSİAD Başkan Yardımcısı Ali Koçman:** «Meclisten çıkacak yeni hükümet modeli erken seçim sorununu gündeme getirecektir. Sayın Demirel'in partisinin de seçimlerin gerçek galibi olduğu kanısındayım.»

İş çevrelerinin söyledikleri hepsi bu kadar. Daha fazla söylememişler. Anlayan anlar ve gerçekten de anlayan anlar!

İş çevrelerinin seçim sonuçlarını değerlendirirken açığa vurdukları ilk sevinç noktası, «demokrasiye olan inançlarının pekişmesi» oluyor. Yani, sermayenin çıkarları tehlikeye girdiği sürece demokrasiye inanmayan ve demokrasi dışı yollara itibar eden kodamanlar, çıkarları güvenceye kavuşacak gibi olunca, derhal demokrasiye karşı inançlarını ve imanlarını tazelemektedirler.

Bu iş adamlarımız, toplu sözleşme döneminde işçiler birazcık daha fazla ücret almak için ısrar etseler, hemen işçileri suçlamaya, onların bilinçli olmadıklarından yakınmaya başlarlar. İşadamlarımıza göre, ücret artışı talep eden işçilerimiz, aldatılmış, komünistler tarafından kandırılmıştır da, AP'yi güçlendirdikleri için köylüler ve özellikle «halkımız» çok bilinçlidir.

Halkın bilincinin iş adamlarımızın midesindeki ölçütü belli oluyor.

Öte yandan iş adamlarımızı sevindiren önemli bir seçim göstergesi de, sol partilerin «umulan başarıyı» gösterememiş olmasıdır. Demek ki iş adamlarımız sol oyların gerçekten de «umduklarından daha az» olması karşısında sevinmişler. Fazlasından korkuyorlardı.

Halbuki korkularının devam etmesi için varolan nedenler devam etmektedir. Sandıkta görünmiyeni, yakında iş adamlarımız karşılarında görecekler ve belki de pek şaşıracaklardır. İşçiler ve tüm emekçiler, sermayenin sevincini yakından izliyorlar ve kendi coşkularını, biraz da onların bu sevinciyle güçlendiriyorlar.

Ve iş adamlarımızın sevinci, bir erken seçimle daha da artacak. Böylece kendilerini hiç ummadıkları bir «güvenceye» almış olacaklar. Böylece, «ara rejim» gibi zahmetli işlere başvurmaktan da kurtulmuş olacaklar!

Ama belki bilmezler diye hatırlatalım. Her gün seçim yapsalar, her gün bir erken seçim yapsalar, «erken» olan, olacak olan, kendi sonları olacaktır. Yani, korkularını dindirmeleri mümkün değil.

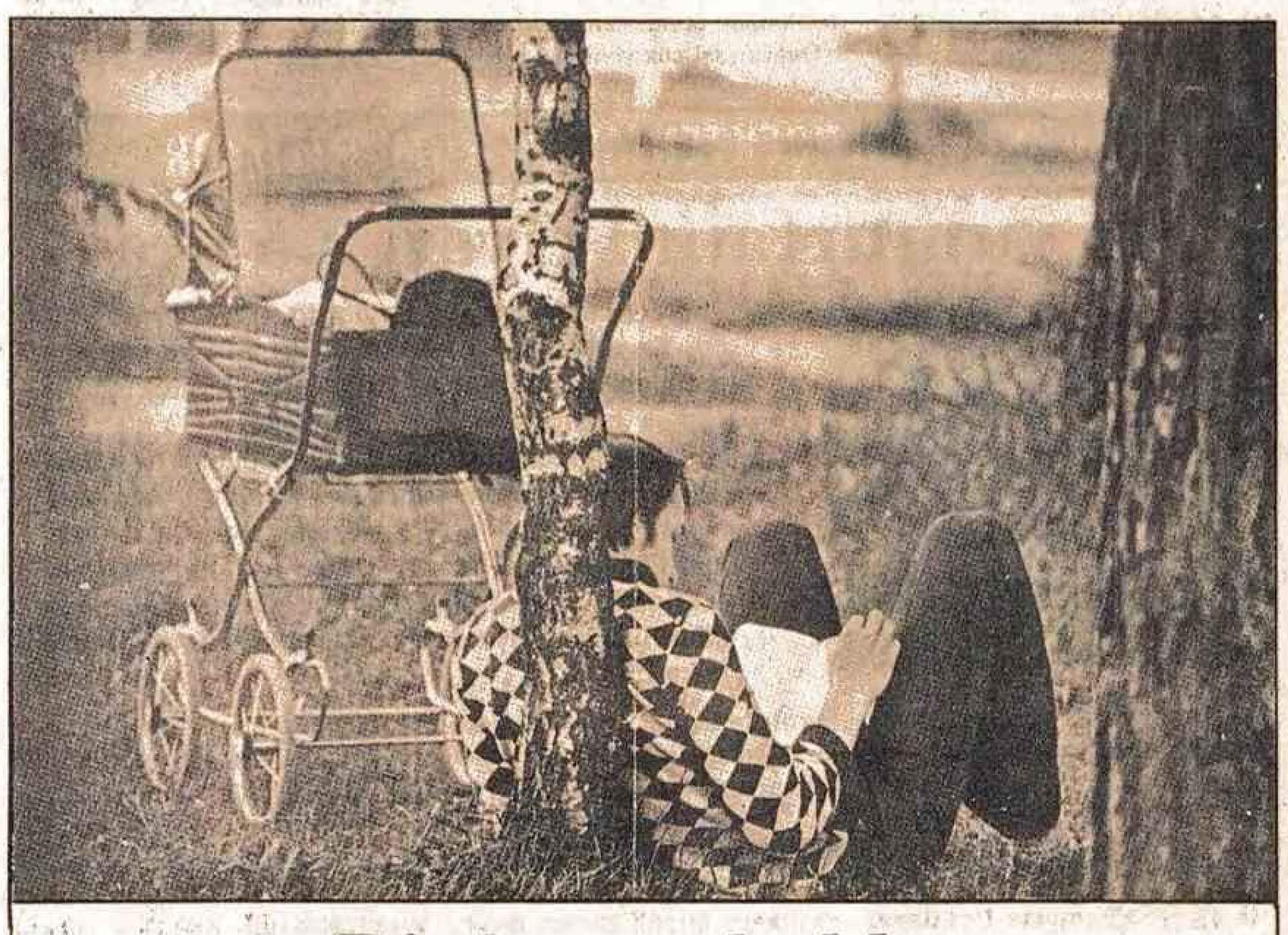
İş adamlarının çok sevindiği bu seçim sonuçlarına, sol güçlerin, hatta sosyalistlerin sevinmeleri mümkün olabilir mi? Başarısızlıklarını, büsbütün açıklamaktan hicap duydukları için, dolaylı yollardan kendileri için bir «başarı» faktörü aramaya çalışıyorlarsa, çok sakıncalı bir yol izliyorlar demektir. Bir kaç günün duygusallığı diye bakıp, bu yolun terkedilmesini umuyoruz.

Olumsuz anlamda kullanmadan şunu söylemek gerekir ki, eğer arpacı kumrusu gibi oturup düşünmesi gereken birileri varsa, bu bizlerden, sol ve sosyalist güçlerden başkası değildir.

Bir faşist parti bile, işçi sınıfının kalbinde «işçi sınıfı partisinin» iki katından fazla oy almışsa, bundan sevinç duymak, övünç duymak, doğru olmaz.

Kodamanlarla bizim sevincimizi birleştirecek her hangi bir neden yoktur.

SOSYALİST ÜLKELERDEN

Dinlenme hakkı

Kapitalist ülkelerde emekçiler ağır çalışma koşulları sonucu kendilerini geliştirecek serbest zaman bulamazken, sosyalist ülkelerde çalışma sürelerinin dışında ve tatillerde insanlara kendilerini her yönden geliştirecek çeşitli olanaklar sağlanmaktadır.

Sovyetler Birliği'nde ücretli izin, dinlenme ve kültürel gelişme için elverişli koşulların sağlanması Anayasa ilkesidir. Ve bu ilke tam anlamıyla hayata geçirilmiş bulunuyor.

Çalışma süresinin bitiminden sonra ve tatillerde Sovyet insanının yararlanabileceği pekçok olanak var. Örneğin isteyen stadyum, jimnastik salonu veya yüzme havuzunda spor yapabilir. Bugün bu şekilde aktif spor yapan 52 milyon insan vardır bu ülkede. Sporun dışında isteyen, ülkedeki sayısı 134 bini aşan bilim, sanat, kültür kulüplerine gidebilir. Ve bunlara katılmak için hiç bir ödeme gerekmez. Öte yandan sinema, tiyatro, sergi, konser biletleri herkesin alabileceği şekilde, son derece ucuzdur.

Şehirler kurulurken, diğer ihtiyaçlarla birlikte alışveriş merkezleri, çocuklara oyun alanları, spor yapılacak yerler ve parklar gözönünde tutulur.

Fabrikalar ve sendikalar da iş dışında dinlenme ve eğlenme olanakları yaratmak için çalışma yürütmektedirler. Fabrikaların ve 9.000 haftasonu otelinin her birinde kütüphaneler, spor salonları ve diğer olanaklar mevcuttur. Ve tüm bunlardan para ödenmeksizin yararlanılabilir. Sendikalar üyeleri için geziler, avcılık, balıkçılık, dağcılık vb. fırsatı yaratırlar. Bunlara yüzmilyonlarca insan katılmaktadır. Ayrıca ücretli izin sırasında, milyonlarca insan kalanı devlet ve sendikalar tarafından ödenen çok düşük bir bedel ödeyerek tatil merkezlerinde dinlenme olanağına sahiptir.

Bayram gazetesini Çağdaş Gazeteciler Derneği çıkartacak

● **Bayram günlerinde çıkmakta olan «Bayram» gazetesinin yayınlanma yetkisi, Çağdaş Gazeteciler Derneği'ne verildi. Bundan böyle, Basın İlan Kurumu, Basın Kartları Komisyonu, TRT Danışma Kurulu ve Yönetim Kurulu'na Ankara basın ve yayın emekçilerini temsilen Çağdaş Gazeteciler Derneği katılacak.**

Ankara — Bayram günlerinde çıkmakta olan «Bayram» gazetesinin yayınlanma yetkisinin Ankara Gazeteciler Cemiyeti'nden alınıp Çağdaş Gazeteciler Derneği'ne verildiği açıklandı.

Çağdaş Gazeteciler Derneği Genel Başkanı Yılmaz Ateş, düzenlediği basın toplantısında, Ankara Bölge Çalışma Müdürlüğünün yaptığı inceleme sonucunda derneklerinin yetkiyi kazandığının ortaya çıktığını söyledi. ÇGD Genel Başkanı Yılmaz Ateş, «Yapılan incelemede, derneğimizin 303, Ankara Gazeteciler Cemiyeti'nin 184 sarı basın kartlı üyesi olduğu saptanmıştır.» dedi.

Yılmaz Ateş, bu duruma dayanılarak Ankara Bölge Çalışma müdürlüğü Ankara valiliği ve Ankara Emniyet Müdürlüğü'nden gelen yazılarla birlikte, bayram gazetesini bundan böyle Çağdaş Gazeteciler Derneği'nin çıkartmaya başlayacağını belirttikten sonra, sözlerini şöyle bitirdi: «Bayram gazetesinin gerçek sahibi olduğumuz gibi, bundan böyle Basın İlan Kurumu'nda, Basın Kartları Komisyonu'nda, TRT Danışma Kurulu ve TRT Yönetim Kurulu'nda Ankara'daki basın yayın emekçileri, derneğimiz Çağdaş Gazeteciler Derneği tarafından temsil edilecektir.»

EGO'da toplusözleşme imzalandı

● **Toplam 2 bin 638 işçiyi kapsayan sözleşme gereği, işçilere 36 bin lira tutarında toplu sözleşme ikramiyesi ödenecek. İmzalanan toplu sözleşmenin, sıkıntısı hissedilen kalifiye eleman sorununun çözümünde olumlu yönde katkısı olacağı bekleniyor.**

ANKARA (THA) — Ankara Belediyesi EGO Genel Müdürlüğü Otobüs Daire Başkanlığı'nda iş kolu düzeyinde toplam 2638 işçiyi kapsayan toplu iş sözleşmesi imzalanmıştır. Ankara Belediye'si Başkanlığı'ndan yapılan açıklamada, kısa sürede sonuçlandırılan görüşmelerden sonra Otobüs Dairesi işçilerini kapsayan işkolu düzeyindeki toplu iş sözleşmesiyle çalışanlara çeşitli ekonomik ve sosyal haklar sağlandığı bildirilmiştir.

Genel-İş Sendikası adına Otobüs Şubesi Başkanı Yusuf Bilen ve Ankara Belediyesi adına da Başkan Yardımcısı Yusuf Ata Anlak'ın imzaladığı toplu sözleşme imza töreni sırasında konuşan Anlak «İşçilerimiz kendilerine verileni hakedecek ölçüde özverili çalışmaktadırlar» demiştir.

COCA-COLA'da sözleşme imzalandı

DİSK'e bağlı Gıda-İş Sendikası ile Coca-Cola'nın imalat firması olan İmsa (İstanbul Meşrubat Sanayi) işyeri arasında bir süreden beri sürdürülen toplu iş sözleşme görüşmeleri anlaşma ile sonuçlanmıştır. Gıda-İş Sendikası işverenin uzlaşmaz tutumu karşısında işyerinde grev kararı almış ancak uygulama başlamadan anlaşma sağlanmıştır. Yapılan toplu sözleşme taslağı işçilerin oyuna sunulmuş ve kabul edilerek imzalanmıştır.

Yeni sözleşme ile İmsa işyerinde çalışan DİSK'e bağlı Gıda-İş Sendikası üyelerinin ücretlerine birinci yıl için 6000 ve ikinci yıl için 6000 lira artış sağlanmış ve birinci yıl beş ikinci yıl için de altı maaş ikramiye verilmesi kararlaştırılmıştır. Önceki sözleşmede 2000 lira olan yakacak parası 8000 liraya çıkarılırken diğer sosyal haklara da artışlar getirilmiştir.

ANTALYA ÖĞRENCİ VELİLERİ MİLLİ EĞİTİMDEN ŞİKAYETÇİ

Antalya'da orta dereceli okullara kayıt yaptıran öğrenci velileri, okul müdürlüklerinin okula kayıt parası almalarından şikayetçi olmaktadırlar. Görüştüğümüz öğrenci velileri şunları söylemektedirler:

«Yaşam şartlarının zor olduğu bu günlerde çocuklarımızı neredeyse okutmayacağız. Okullara kayıt yaptırmak büyük bir mesele. Saatlerce kuyruklarda beklediğimiz yetmiyormuş gibi, bir de okula kayıt parası almaktadırlar. Hem de az bir ödeme yapıldığında itiraz edip kayıt yapmamaktadırlar. İlgililerin bu konuda duyarlı olması gerekmektedir.»

Tektaş Ağaoğlu — Bakış

Bak sen!

CHP «halktan ve emekten yana bir parti, değil mi? Öyledir diyorlar! CHP muhalefette de, iktidarda da «halktan yana hakça bir düzen» için mücadele ediyor, değil mi? Öyle deniliyor! CHP yönetiminde «halktan yana» aydın kişiler var, değil mi? Vardır deniliyor!

Bakın bu aydın kişilerden birisi CHP'nin son seçim yenilgisi üzerine ne demiş, CHP'nin uğradığı oy kaybını nasıl açıklamış:

«CHP Genel Sekreter Yardımcısı Uğur Alacakaptan, hükümetin çok zor ekonomik şartlar devraldığını öne sürerek, büyük fedakârlıklarda bulunulması gerektiğini halka yeterince anlatamadıklarını söylemiş, «Halk bunu düzeltememiş olmaktan dolayı sanki kaynakta bunun sebebi bizmişcesine bizi cezalandırdı» demiştir.

CHP Genel Sekreter Yardımcısı Alacakaptan, seçimle ilgili sorulara verdiği cevapta, «Seçim sonuçlarından parti yönetimi olarak şaşırdıklarını, buna karşılık şoke olmadıklarını, demoralize hiç olmadıklarını söylemiştir. Alacakaptan, Türkiye'nin geçici hükümetlere tahammülü olmadığını söylemiş, hükümetin istifası konusunun bugün belli olabileceğini ifade etmiştir.» (Tercüman - 16 Ekim 1979)

«Halktan yana» siyaset yapmaya kalkan iyi aile çocuklarının, ya da iyi aile çocuğu olmaya özenen halk çocuklarının ağzıdır bu. Ağızlarından çıkanı kulakları pek işitmediğinden, bugünlerki gibi dağdağalı zamanlarda birşeyleri açıklamaya kalktılar mıydı kaş yapayım derken göz çıkarırlar. Ben CHP de sözü geçer biri olsam hemen bu Genel Sekreter Yardımcısının partide icabına bakılmasını sağlardım!

«Halktan yana hakça» düzenin bu anlama geldiği böylesi yüksek düzeyde bir yetkili tarafından böylesine içtenlikle açıklanmalı mıydı? Çok zor ekonomik şartlar devralmışlar ve büyük fedakârlık yapması gerektiğini halka anlatamamışlar! Yok halk bir de anlayacaktı? O kadar hödük müydü? «Zor günlerin partisi»nin ne olduğunu siz halka böyle anlatmaya kalktıkça o anlamamakta tabi ki direnecektir. Çünkü hitap —bu biçimiyle— halka değil, parababalarınadır. Ancak onlara böyle derdinizi anlatabilirsiniz. Eğer dinlerlerse...

CHP'nin Genel Sekreter Yardımcısı üstüne üstlük bir de «Türkiye'nin geçici hükümetlere tahammülü olmadığını» söylemiş. Yani ne demek istemiş acaba, «Zor günlerin hükümeti sürekli olmalıydı» mı demek istemiş? MC hükümetlerinden devralınan enkazı parababalarının yolu üzerinden kaldırmak için büyük fedakârlıklara katlanması gerektiğini anlamayan halka bu iyi bir «ceza» olurdu doğrusu, hem de hepten hakettiği bir ceza!

CHP Genel Sekreter Yardımcısı, Türkiye'nin geçici hükümetlere tahammülü olmadığını söylediğine göre, anlaşılan, halkın «kırk katır mı, kırk satır mı» dan gayri bir seçeneği olmadığını söylemek istiyor. Bu da halkın, şimdi başına geçecek yeni MC hükümetlerine, yeni milli koalisyonlara, yeni ara hükümetlere vb. naçar sürekli katlanması gerektiğini zor günlerden kurtuluş olmadığını anlamasına yardımcı olacaktır herhalde!

Dedim ya, adamların ağızlarından çıkanı kulakları işitmiyor. Birini idama götürüyorlarmış. «Bu bana iyi bir ders olacak!» demiş.

Bunlar onu bile demiyorlar da, halka ders vermeye kalkıyorlar!

Okurlardan

Sosyalist Devrim Partisi'nin Enternasyonalizm karşısındaki açmazları

Sömürüsüz ve sınıfsız bir dünya yaratmak için Sosyalist Sistem'in öncülüğünde ülkelerin gelişen halk hareketlerini desteklemek bir insanlık görevidir.

Sosyalist Devrim Partisi, enternasyonalizmi gözardı ederek, inceden inceye anti-komünizm yapmakta, dünya halklarının kardeşliğine kara bir leke çalmaktadır. Sosyalist bir parti gibi ortaya çıkan bu parti asla ve asla sosyalist olamaz. Çünkü dünyada alın terinin ve nasırlı ellerin karşısında bir tek düşman vardır: Emperyalizm ve yandaşları. Bunlara karşı verilecek mücadele şekli çok önceden ustalar tarafından belirlenmiştir. Televizyonda açıktan açığa «ne Amerika ne Rusya, ne Çin, herşey Türklük için» de çık işin içinden derim ben buna! Televizyonda kasten yapılan bukalemunlaşma hareketi Nasyonal Sosyalizmin gelişmesine hizmet ediyor. Bu insanlar palavra yutmuyor artık. Yutturulacak kimseler varsa o da kendi teşkilatınızdır. Dünyada herkese karşı kendi başına kalkınmayı getirmek insanlar arası yardımlaşmaya küfür etmektir. İnsanlığın kurtuluşunu geciktirmekten başka birşey değildir bu sizin dediğiniz. Ben bir işçi olarak fabrikalarda üretilen malları insanlığın faydalanması için üretiyorum.

Dünyada yok kurtuluş tek başına. Kurtuluş, tüm üretenlerin emeği çalanların, zalimin, hayının üstüne üstüne hep birlikte yürümesi ile olur.

İktidara doğru sağlam ve sağlıklı adımlar attık, daha da atacağız.

Ve birgün İnsanlığın güneşini ellerimizle yaratacağız, dünyayı aydınlatacağız.

Kardeşçe Selamlar

Kemal Can
Tekel Bira İşçisi — Ankara

Latin Amerika'da baskı ve sömürüye karşı mücadele yükseliyor.

Latin Amerika Kapitalizmi

Halk güçlerinin muhalefetinin yükseldiği buna karşılık baskıların artarak sürdüğü Latin Amerika'nın ekonomik gelişmelerine ilişkin olarak, STP dergisinin Ekim sayısında yer alan V. Davydov imzalı yazının kısaltılmış bir özetini yayınlıyoruz:

- **Kapitalizmin emperyalizme bağımlı gelişimi Latin Amerika'da üretici güçlerin ve üretim ilişkilerinin gelişmesinde temel belirleyici rolü oynamıştır.**
- **Latin Amerika'da ücretli işçilerin toplam çalışan nüfus içerisindeki oranı yüzde 60-70'i bulmaktadır. Nüfusun yeni ve daha geniş kesimleri proleterleşme süreci yaşamaktadırlar.**

Son yıllarda Latin Amerika'da ücretli işçilerin sayısı toplam çalışan nüfus içerisinde % 60, bazı ülkelerde % 70'i buluyor. Nüfusun yeni ve daha geniş kesimleri proleterleşme sürecini yaşıyorlar.

Latin Amerika'da uzun yıllar dünya pazarını besleyen geniş plantasyonlar büyük rol oynamışlardır. Ancak bugün bunların büyük bir kısmı işletmeye dönüşmüş durumdadır. Yarı-feodal toprak sahipleri ve köylüler arasındaki ilişkiler yerlerini tarım işvereni ve işçisine bırakmaktadırlar. Köylü tarımı son günlerini yaşamaktadır. Ve az topraklı köylüler için işgücünü satmak tek geçim kaynağı haline gelmiştir

Kırsal kesimde çalışmakta olan geniş emekçi yığınlar için önceleri feodal ilişkilere karşı yürütülen sınıf mücadelesi bugün, her geçen gün daha fazla, anti-kapitalist nitelik göstermektedir.

1960-70'lerde Latin Amerika, bilimsel teknolojik devrimin etkisi ile gelişmiş kapitalist ülkelerdeki üretimin bölgeye kaydırılmasına olanak veren değişmelerden geçmiştir. Ucuz işgücü, hammadde ve enerji kaynakları ve vergi vb. kısıtlamaların olmayışı gibi nedenlerle yabancı sermaye yatırımları artmıştır. Günümüzde Latin Amerika ülkelerinde daha çok maden çıkarma ve işleme ile temel malların üretimi gerçekleştirilmektedir. İhracata yönelik metalurji hızla geliştirilmektedir. Diğer yandan belirli endüstriyel malların ara ya da tamamlanma sürecinde yeralan birtakım işletmeler de kurulmuş bulunmaktadır. Ve bu işletmelerin mamul malları gelişmiş kapitalist ülkelerin pazarlarında satılmaktadır.

Birkaç istisna dışında Latin Amerika ülkeleri serbest rekabet dönemini yaşamamıştır. Dünya kapitalist sistemi emperyalizm aşamasına girmeden sözkonusu olan «ulusal» kapitalizmin bağımsız gelişimi artık sözkonusu değildir. Ve bu faktör Latin Amerika'da üretici güçlerin ve üretim ilişkilerinin gelişmesinde temel rolü oynamıştır. Batı Avrupa ve ABD tekelci devlet kapitalizmi, sermaye birikimi ve üretimin artan sosyalleşmesinin doğal devamı olmuştur. Ekonominin tekelci-devlet yöntemleriyle düzenlenmesi çürüyen kapitalizme «kan vermek» için gelişirken, Latin Amerika'da bu yöntemler ekonomiyi kapitalizmin bugünkü düzeyine «çekmek» için kullanılmaktadır. Latin Amerika'da tekelci devlet kapitalizmi devlet, yabancı tekelci sermaye ve yerli tekellerin gücünü birleştirmektedir. Ve çoğu kez, yerli sermayenin aleyhine yabancı tekellere öncelik verilmektedir.

Sermaye hareketi de özgün bir nitelik taşımaktadır. Yerli ve yabancı sermaye değişik alanlarda dolaşmaktadır. Yerli sermaye genel olarak daha az önem taşıyan üretim dallarına yatırılırken, yabancı sermaye ana üretim dallarını tutmaktadır. Yerli burjuvazi içerisinde öncülüğü yabancı sermaye ile «bütünleşmiş» kesim yapmaktadır. Öte yandan, proletaryanın mevcut heterojen yapısı, —ki, bu farklı maddi durum ve sosyal statüde görülmektedir—, iki katlı sömürü bu görüntüyü tamamlamaktadır.

Son yıllarda büyük ve ekonomik olarak en güçlü Latin Amerika ülkelerinin (Brezilya, Kolombiya ve Venezuela) sermaye ihracı genişlemektedir. Brezilya'da olduğu gibi belirli durumlarda, emperyalizmin Latin Amerika'da kapitalist «düzen»i korumak üzere sağlam mevziler yaratmak stratejisine uygun olmak kaydıyla yerli sermayenin yayılması emperyalistlerce desteklenmektedir.

Bugün Latin Amerika'daki temel çelişki kuşkusuz emek ve sermaye arasındadır. Ve proletaryanın karşısında iki gücün —yerli ve yabancı sömürücülerin— olduğu görülmektedir. Yabancı tekellerin yatırımların kat kat aşan kâr sağladıkları sömürü mekanizması içerisinde, sömürünün esas kurbanının emekçiler olmasının yanında Latin Amerika burjuvazisinin de «büyük» ortağına ödemede bulunduğu görülmektedir.

Latin Amerika'nın bağımlılık durumu yalnızca teknolojik ve ekonomik muhteva açısından değil aynı zamanda ve esas olarak sömürü mekanizması açısındandır. Bu açıdan «bağımlı kapitalizm» Latin Amerika için yerinde bir belirleme olmaktadır. Bağımlı kapitalizmin sosyalizm yolunda çözüm bekleyen özgün sosyal ve ekonomik sorunları bilinmektedir. Bu Küba devrimi tecrübesiyle ve bir dereceye kadar Halk Birliği hükümeti sırasında Şili'de görülmüştür. Küba Devrimi, Uruguay Komünist Partisi Birinci sekreteri R. Arismendi'nin belirttiği gibi bir şeyi kanıtlamıştır: «Latin Amerika toplumu bütün olarak sosyalizme doğru ilerlemede olgunlaşmıştır. Fakat bu Latin Amerika'da devrimci sürecin şimdiki aşamasının sosyalist olduğu demek değildir. Latin Amerika ve Karayip ülkeleri Komünist Partileri Konferansı'nın doğru olarak belirttiği gibi «sosyalizme giden yolumuz anti-emperyalizm»den geçmektedir.»

Senet protestolarında artış oldu

- **1979 Ocak-Eylül döneminde İstanbul'da 6 milyar 883 milyon liralık senet protesto edildi. Senet protestolarında geçen yıla oranla yüzde 57.4'lük artış kaydedildi.**

İstanbul (a.a.) — 1979 Ocak-Eylül döneminde İstanbul'da 6 milyar 883 milyon tutarındaki 336 bin 167 senet protesto olmuştur. Geçtiğimiz yılın son döneminde 4 milyar 374 milyon lira tutarındaki 260.080 senedin protesto edildiği ve bu yılki rakamın yüzde 57,4'lük bir artışı yansıttığı belirtilmiştir.

İstanbul Sanayi Odası'nın yaptığı bir araştırmaya göre, geçtiğimiz yılın sözkonusu süresi içinde protesto olan senet başına düşen miktar 16.316 liraykən, bu yılın eş döneminde 20.475 liraya yükselmiştir.

Protesto edilen senetler aylara göre giderek artan bir süreç izlemiştir. Örneğin, 1979 Temmuz ayında protesto edilen senet tutarları, 1978 Temmuz'una göre yüzde 35.9'luk artış gösterirken, Ağustos ayında bu oran yüzde 46.2'ye ulaşmıştır. İTO'nun araştırmasında, senet protestolarının, özel kesimin Likidite darlığı içinde bulunmasından kaynaklandığı belirtilmiştir.

Libya ve İran petrol fiyatını yükseltti

New York (a.a.) — Petrol sanayiinden bazı uzmanlar, Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütüne (OPEC) bağlı ülkelerin toptan bir fiyat artışı yapmalarını sağlamak amacıyla, Libya ve İran hükümetlerinin ham petrol fiyatını artırdıklarını bildirmiştir. Uzmanlar iki ülkenin petrol fiyatlarını artırmasıyla beraber ABD'de gazyağı ve mazot fiyatlarında bir iki centlik bir artış olacağını kaydetmişlerdir. Libya ve İran ABD'nin petrol gereksiniminin yaklaşık yüzde onunu karşılamaktadırlar.

Amerika'nın petrol gereksiniminin yüzde beşini karşılayan Libya, ham petrol fiyatını varil başına (petrolün kalitesine göre) 25.57 dolar ile 26.27 dolara çıkarmıştır. Buna göre Libya, varil başına ham petrol fiyatında 2.77 dolarlık, yüzde oniki artış yapmaktadır.

Öte yandan İran, en kaliteli ham petrolün varilini 1.50 dolar artırarak, 23.50 dolara çıkarmıştır. Kalitesi daha düşük ham petrolün fiyatı ise 2.87 dolarlık bir artışla 22.77 dolara çıkmıştır. İran'ın fiyat artırma kararı 1 Ekim'de geçerli olacaktır.

Haşhaş ihracatı sürüyor

- **Tonu 470 dolardan satılan haşhaslar, narkotik timler gözetiminde yükleniyor.**

İZMİR — Hükümetin izni ile Ege ve İç Anadolu bölgesinin belirli yerlerinde ekilen haşhaş ürününün ihracatı devam ettiği bildirilmektedir.

Toprak Mahsulleri Ofisi Bölge Müdürlüğü yetkililerinden edinilen bilgiye göre, altı bin tonluk üretimin tümünün Hollanda'ya bağlandığı açıklanmıştır.

Yetkililer bugüne dek üç bin ton haşhaş gönderildiğini, tonunun Fob 470 dolardan satıldığını bildirmişlerdir.

İzmir Limanından yüklenen haşhaş kozaları, polis jandarma ve Toprak Mahsulleri Ofisi Narkotik Timlerinin gözetiminde yapılmaktadır.

Yetkililer tek kozanın dahi kaçağa intikal etmediğini bildirmişlerdir. Öte yandan yeni ekim için arazi ölçümünün tamamlandığı da belirtilmiştir.

El Salvador'da darbe

- **İşbaşına gelen beş kişilik askeri cunta «ülkede yıkıcı eylemlerde bulunan tedhişçilerin başlarının ezileceğini», Parlamento ve Yüksek Adalet Divanı'nın feshedileceğini, Anayasanın değiştirileceğini bildirdi.**
- **El Salvador Komünist Partisi tüm sol, demokratik güçlerin birliğinin sağlanması gerektiğini ısrarla vurgulayarak, çaba sarfediyor.**

San Salvador — El Salvadorda silahlı kuvvetlerin kansız bir darbe gerçekleştirdikleri ve başkan Carlos Humberto Romero'nun düşürüldükten sonra ülkeyi terkederek ABD'ye sığındığı bildirilmektedir.

Darbenin gerçekleşmesinden sonra ülkenin yönetimini ele geçiren 5 kişilik askeri cuntanın yaptığı ilk açıklamada, Başkan Romero'nun ülkedeki anarşiyi durduramadığı için devrildiği bildirilmiştir. Ülkede «yıkıcı eylemlerde bulunan tedhişçilere» sert bir ihtarda bulunan Cunta liderleri silahlarını derhal bırakmalarını istemişler, aksi takdirde «başlarının ezileceğini» bildirmişlerdir.

Cunta tarafından yapılan açıklamada ülkede Parlamento'nun ve yüksek adalet divanının feshedileceği belirtilmiş ve 1950 yılında kabul edilmiş olan anayasanın değiştirileceği, daha sonra da başkanlık seçiminin yapılacağı duyurulmuştur.

Salvador'da gerçekleşen darbeye ABD'nin tepkisinin ılımlı olduğu bildirilmektedir. ABD Dışişleri Bakanlığı sözcüsü, Carter yönetiminin darbeyi haber aldığını belirtmiş, «ülkede asker ve sivillerden oluşan bir hükümet kurulduğunu biliyoruz» demiştir.

Bilindiği gibi El Salvador'da binlerce işçi, memur ve öğrenci giderek yoğunlaşan kitle gösterilerini sürdürüyorlardı. 1932'den bu yana askeri diktatörlüklerle yönetilen ülkede iki yıl önce General Humberto Romero başkanlığa getirilmişti. Ülkedeki faşist ve gericiler bu «demokrasi»ye bile tahammül gösteremeyerek daha baskıcı bir yönetim istemekteydiler. Öte yandan El Salvador Komünist Partisi tüm sol, demokratik güçlerin acil olarak birliğinin sağlanması gerektiğini ısrarla vurgulamaktadır.

F. Almanya ABD'nin içişlerine karışmasını protesto etti

- **Carter'ın danışmanı Brezinski'nin F. Almanya'nın savunma bütçesinin artırılması için muhalefette bulunan parti yetkilileri ile görüşmesi Bonn hükümetini kızdırdı.**

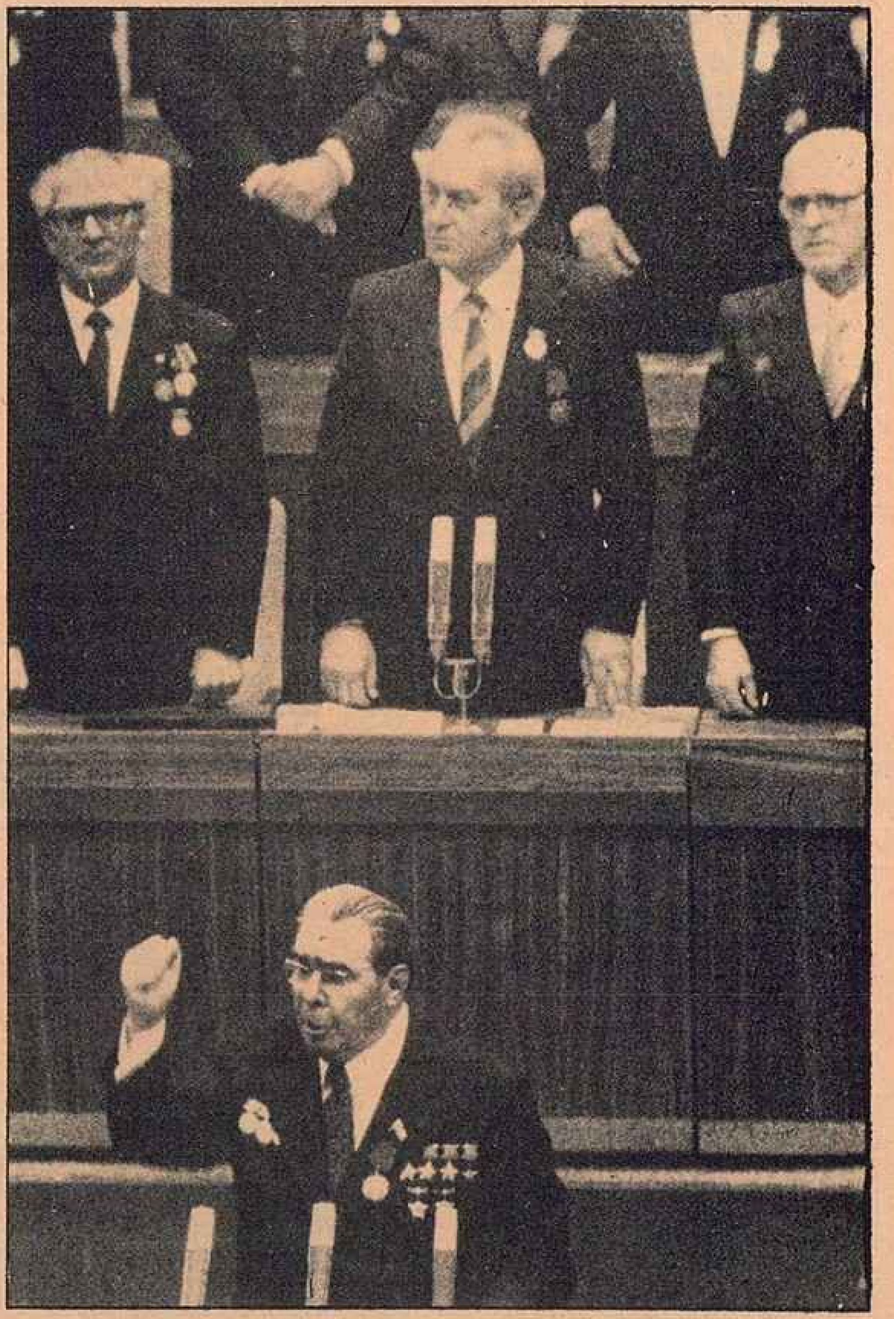
Bonn (a.a.) — Başkan Carter'ın ulusal güvenlik işleri danışmanı Zbignew Brezinski'nin F. Almanya'nın bazı bütçe sorunlarına karışması Bonn hükümetini oldukça öfkelendirmiştir.

Brezinski'nin B. Almanya'nın savunma bütçesinin artırılması için ülkede muhalefette bulunan bir partinin yetkilisine ellerinden gelen çabayı sarfetmeleri hususunda bir istekte bulunmasının Başbakan Helmut Schmidt'i kızdırdığı belirtilmektedir.

Brezinski'nin bu isteği, geçenlerde Wadhington'da görüştüğü Aşağı Saksonya Eyaleti Başbakanı ve Hristiyan Demokratik Birliği'nin önde gelen kişilerinden olan Hans Albrecht'e ilettiği öğrenilmiştir.

«Die Welt» gazetesinin bildirdiğine göre Bonn hükümeti, F. Almanya'nın tamamen iç sorunu olan böyle bir konuyu ABD'nin muhalefetteki bir parti yöneticisi ile ele almasını hoş karşılamamıştır.

Öte yandan hükümet sözcüsü tarafından yapılan açıklamada ittifakı ilgilendiren sorunların ilk önce muhalefetten politikacılarla görüşülmesinin alışılmış bir tutum olmadığını söylemiştir.

Batı Avrupa ülkelerine çağrıda bulunarak Avrupa'da kuvvet indirimi önerisini desteklemelerini isteyen Sovyet Devlet Başkanı Leonid Brejnev, Demokratik Alman Cumhuriyeti'nde yaptığı konuşma sırasında.

Leonid Brejnev Thatcher'den kuvvet indirimini desteklemesini istedi

- **Leonid Brejnev'in Danimarka Başbakanına da silâhsızlanma konusunda acil ve önemli bir mektup gönderdiği bildiriliyor.**

Londra (a.a.) — SSCB Devlet Başkanı Leonid Brejnev, Avrupa'da karşılıklı olarak kuvvet indirimine gidilmesini desteklemesi için İngiltere Başbakanı Margaret Thatcher'a çağrıda bulunmuştur.

«Daily Telegraph» gazetesi, Brejnev'in mesajında, geçtiğimiz günlerde Berlin'de yaptığı konuşmada 20 bin asker, bin tank çekme önerisinin tekrarlandığını yazmıştır. Brejnev'in buna karşılık, NATO'nun orta menzilli füzelerinin yerlerinin değiştirilmesinden ve kısa menzilli nükleer füzeler programının yenilenmesinden vazgeçilmesini istediği belirtilmektedir.

Margarat Thatcher, Brejnev'in önerisi üzerine SSCB'nin Londra büyükelçisiyle yarım saat süren bir görüşme yapmış, daha sonra öneriyi ihtiyatla inceleyeceğini söylemiştir.

Öte yandan Leonid Brejnev'in Danimarka Başbakanına da silahsızlanma konusunda acil ve önemli bir mektup gönderdiği bildirilmektedir. Mektubun L. Brejnev'in Berlin'de yaptığı son konuşmayla ilgili olduğunun sanıldığı açıklanmıştır.

F. Almanya'da çocuk hastahanelerinde kafeslere hapsedilen hasta çocuklar.

Kapitalizmin çocuk sevgisi!

Federal Almanya'da çocuk hastahanelerinin bir kısmında hasta çocukların kafeslere hapsedildiği ortaya çıkarıldı. Sayısız şikayetler üzerine Stern dergisinin 400 kadar ana-babayla yaptığı görüşmelerde hastahaneye yatırılan hasta çocuklara son derece kötü davranıldığı ve hastahanede kaldıktan sonra bu çocukların % 63'ünde ruhsal bozuklukların ortaya çıktığı saptandı. Hastahaneden çıktıktan sonra çocukların büyük korkulara kapıldıkları, gece uyuyamadıkları, karanlıktan korktukları ve arkadaşlarıyla anlaşamadıkları görüldü.

İşte kapitalizmin çocuklara ve insan sağlığına verdiği değer!

Feng'in Avrupa gezisi sürüyor

Paris (thc) — Üç hafta sürecek Avrupa gezisinin ilk durağı olan Paris'e resmi bir ziyaret için dün gelen Çin Komünist Partisi Genel Sekreteri ve Başbakan Hua Kuo Feng dün Elysee Sarayı'nda onuruna verilen yemekte yaptığı konuşmada Sovyetler Birliği ile çatışmanın kaçınılmaz olduğunu ileri sürmüştür.

Feng'in konuşması özetle şöyle devam etmiştir:

«Biz her ne kadar son zamanlarda Sovyetler'le sınır anlaşmazlıklarını görüşmeye başladıysak da Pekin hâlâ Sovyetler Birliği ile çatışmanın kaçınılmaz olduğu görüşündedir. Hegemonyacılık Avrupa'da, Afrika'da, Orta Doğu'da ve Çinhindi'nde istikrarı bozmaktadır. Dünyanın tüm bölgelerinde çirkin saldırı ve yayılma araçları seferber edilerek anlaşmazlıklar yaratılmakta, başkalarının iç işlerine karışılmakta, darbeler özendirilmekte, hatta ajanlar aracılığıyla silahlı saldırı ve askeri işgallere bile gidilmektedir.»

Feng, Fransız Devlet Başkanı Giscard D'estaing'in kendi onuruna kadeh kaldırırken yaptığı konuşmada detantın erdemlerinden bahsetmiş olmasına hiç aldırmadan «Acı gerçekler bizi dünyamızın her geçen gün daha çalkantılı ve sıkıntılı olmaya başladığını anlamaya zorluyor» demiştir. Hua Kuo Feng konuşmasında, D'estaing'in detanta güvendiği ve bunun Avrupa'da diyalog ve işbirliği için yeni yollar açtığı yolundaki sözlerine karşılık vermemiştir.

KISA... KISA...

- Afganistan'da devlet başkanı Hafizullah Amin'e karşı bir darbe girişiminin düzenlendiği ancak darbecilerin yakalandıkları bildirilmiştir. Kabil radyosunun haberine göre, yakalananlar arasında sol rejime muhalefet eden Millet Partisi lideri, Kabil eski belediye başkanı ve emekli generallerin bulunduğu kaydedilmiştir.
- Malta Başbakanı Don Mintoff'a karşı bir suikast düzenlenmiş, ancak Mintoff olaydan yara almadan kurtulmuştur. Olayın duyulması üzerine Malta köylerinden Başkent Valetta'ya akın eden Mintoff yanlıları muhalefette bulunan Milliyetçi Parti binası ile parti başkanının evine baskın yapmışlar ve Mintoff aleyhine yayın yapmakla tanınan ingilizce «Times of Malta» gazetesi binasını ateşe vermişlerdir.
- Eylül 1978'de işbaşına geçen üç partili sol koalisyonun düşmesinin ardından ülkeyi erken seçime hazırlamak üzere Sosyal Demokrat Parti başkanı Benedikt Grondal başkanlığında bir azınlık hükümeti kurulmuştur. İzlanda'da koalisyon hükümeti ülkenin ekonomik durumunun iyice bozulması ve enflasyon artış hızının yılda ortalama yüzde 60'ın üstüne çıkması üzerine dağılmıştı.

SALT-2'yi engelleme çabaları sürüyor

Dünya barışının güçlendirilmesi yolunda tarihi bir adım olan SALT—2'nin imzalanmasından bu yana üç ay geçmiş bulunuyor. SALT—2 anlaşması SBKP Merkez Komitesi, SSCB Yüksek Sovyet Prezidyumu ve SSCB Bakanlar Kurulu tarafından memnunlukla karşılanarak onaylanmasına karşılık, ABD Senatosu'nda görüşmeler sürüyor.

Sosyalist sistemin öncülüğünde dünya barış güçlerinin kararlı mücadelesi ile ulaşılan SALT—2'yi imzalamak üzere masaya oturmaya zorlanan emperyalizm anlaşmanın imzalanmasından önce çıkardığı güçlükleri, ortaya attığı yeni pazarlıkları, anlaşmanın ardından bu kez ABD Senatosu'nun onayını koz olarak kullanma yoluyla sürdürmek istiyor.

SALT—2 anlaşmasına karşı çıkan çevrelerin faaliyetleri ve bu tarihsel anlaşmanın onaylanmasını engelleme tenkitleri nedeniyle ABD'de ve dünyanın her köşesinde duyulan endişeler nedeniyle, SSCB yönetim organlarının anlaşmadan herhangi bir sapmaya göz yummanın söz konusu olmayacağını belirttikleri biliniyor. Sovyetler Birliği Devlet Başkanı Leonid Brejnev'in Viyana'da belirttiği bu konuya ilişkin olarak, Viyana görüşmesinin ardından SBKP MK yayın organı Pravda'da anlaşmada değişiklikler yapma ve onu taraflardan birisi için daha kazançlı hale getirme denemelerinin Sovyet-Amerikan ilişkileri ve bütünüyle uluslararası durum açısından doğurabileceği tehlikeli sonuçların bir kez daha belirtildiği de hatırlardadır.

ABD'de uluslararası yumuşama politikasına düşman olan ve dünyayı «soğuk savaş»a, yeni cepheleşmelere ve önü alınmaz askeri rekabete yeniden döndürmek isteyen çevrelerin eylemlerini iyice artırmaları nedeniyle özellikle son yıllarda Sovyet-Amerikan ilişkilerinde zorluklar belirmektedir. İşte SALT—2 anlaşmasının onaylanmasının sözkonusu olduğu şu sıralarda bu barış düşmanları anlaşmayı engellemek ya da en azından içeriğini daraltmak ve bu arada silahlanma yarışını körüklemek üzere kolları sıvamışlardır. Kimdir bu çevreler? Bunların başında, ölüm silahları üretiminde uzmanlaşmış ve bundan büyük kazançlar sağlayan silah tekelleri gelmektedir. Askeri-sanayi kompleksi içerisinde yer alan bu grup, bugünlerde emrindeki generaller ve politikacıların da aracılığıyla SALT—2'ye karşı azgın bir kampanya yürütmektedir.

SALT—2 anlaşmasıyla ilgili olarak bizzat Amerikan Politik Araştırmalar Enstitüsü'nün raporu bunların amaçlarını açıkça ortaya koymaktadır. Raporda şöyle denilmektedir: «Militarizm yanlısı güçler, savaş sanayii kompleksinin Amerikan ekonomisi içindeki lider durumunun korunmasını, askeri ödeneklerin azaltılmasıyla ilgili çabaların engellenmesini ve giderek artan talepleri için elverişli bir ortam yaratılmasını gerekli görüyorlar.»

Amerikan basınında yer alan haberlere göre, stratejik saldırı silahlarının sınırlandırılmasına ilişkin yeni Sovyet-Amerikan anlaşmasına SALT—2'ye karşı çıkan 30 kadar senatör doğrudan doğruya savaş sanayii kompleksine bağlıdır. Bu senatörler silah üreten şirketlerin hisse senetlerine sahiptirler. Bunlar arasında SALT—2'ye karşı çıkan ve silahlanma ve savaş kışkırtıcılığı konusunda herkesçe tanınan B. Goldwater, L. Bentsen, G. Jackson ve benzerlerini saymak mümkündür.

SALT—2 görüşmeleri öncesinde görüşmeleri engellemek üzere başlatılan propaganda kampanyasına en azından 1,5 milyon dolar harcandığı belirlenmiştir. Ve bu yalnızca başlangıçtır. Anlaşmanın ABD Senatosu'nda oylamasına gidilirken bu propaganda harcamalarının 2,7 milyon dolara yükseltilmesi düşünülmektedir. Kısaca, silahlanmanın sınırlandırılmasına izin verilmemesi için çok büyük paralar yatırılmaktadır. Buradan, bu harcanan paralar amacına ulaştığı takdirde hesaplanan kârları anlayabilmek mümkündür. Yapılan hesaplara göre, Amerikan vergi yükümlülerinden alınan ve savaş sanayi tekellerinin kasalarına giren paranın 40 milyar doların üzerinde olduğu saptanmıştır. SALT—2 anlaşmasının başarısızlığa uğraması halinde 80 yıllarının ortalarına doğru Amerikalıların yeni stratejik silahlara ek olarak en az 20 milyar dolar daha harcamaları gerekecektir. Yani dünyanın geleceğini tehdit etmekle kalmayan silahlanma yarışı, işçilerin, emekçilerin omuzlarına yeni ve daha da ağırlaşan yükler getirecektir.

İnsanlığın çıkarı dünya barışını tehdit eden ve insanların daha iyi yaşamalarını sağlama yolunda sarfedilecek kaynakların barışçı ve üretken olmayan amaçlarla heba edilmesinden başka bir şey olmayan silâhlanma yarışında değil, silâhsızlanmadadır. Dünya ilerici kamuoyu ve barış güçleri, silâhsızlanma yolunda hayati bir adım olan SALT—2'ye karşı girişilen engelleme çabalarını mahkum etmektedir, edecektir.

SANAT-KÜLTÜR-BİLİM

Sakarya'da kısa adı AS-DER olan Amatör Sanatçılar Derneği kuruldu

Toplumsal içerikli tiyatronun Anadolu'da yerleşmesi için bu alanda çaba gösteren bir çok amatör sanatçının veya sanatçı grupların fedakâr çalışmalarını zaman zaman gazete sütunlarında izleriz. Tiyatronun emekçi sınıflar için önemini kavrayan genç kuşaklar bu alanda bulundukları il ve ilçelerde zaman zaman yöreyi kapsayacak biçimde çalışmalar yürütmüşler ve yürütmektedirler. Büyük kentlerdeki ilerici nitelikteki tiyatroların dahi ekonomik nedenlerle sık sık çalışmalarına ara verdiğini anımsarsak, Anadolu'nun kentlerinde emekçi sınıflara tiyatroyu götürme uğraşını sürdüren derneklerin ve sanat gruplarının önemi ve görevlerinin ne denli zorluklarla dolu olduğu daha da netçe anlaşılır. Aşağıda bu zorlukları aşmaya çalışan ve kısa adı AS-DER olan Sakarya Amatör Sanatçılar Derneği genel başkanı Salim Atar ile yapılan bir röportajı sunuyoruz.

GERÇEK: Sakarya'da büyük bir gereksinim duyulan bir dernek kurdunuz, size amaçlarından bahseder misiniz?

S. ATAR: Sizin de belirttiğiniz gibi Sakarya'da tiyatro, folklor gibi sosyal faaliyetlere yoğun bir gereksinim vardı. Bu gereksinimi giderebilmenin tek yolu sanat faaliyetlerinde bulunan bir derneğin aracılığını sağlamaktı. Maddi olanaklarımızın çok sınırlı olmasına rağmen AS-DER'i kurduk. AS-DER'in temel faaliyetlerinin başında Tiyatro çalışmaları gelmektedir. AS-DER'li amatör sanatçılar bugüne kadar iki tiyatro oyunu sergilemiştir. Bunlardan biri Hidayet SAYIN'ın TOPUZLU oyunu, diğeri ise İsmet KÜNTAY'ın 403 ncü Km.dir. Bu eserleri AS-DER'li oyuncuların oynamasına rağmen Sakarya Halk Eğitim Müdürlüğü adına sahnelenmiş ve büyük ilgi görmüştür.

Neden Halk Eğitim Müdürlüğünde oynandığını açıklar mısınız?

Demokratik kitle örgütlerinin en büyük sorunu maddi sorunlardır. Üstelik bu örgüt sanat faaliyetlerinde bulunuyorsa, bir de çalışmalarını sürdüreceği geniş bir salon veya bir sahne gereklidir. Bu olanaklarımız bulunmadığından Halk Eğitim Müdürlüğü adına bu iki eseri sergiledik.

Şu anda kendi adınıza yapacağınız oyun var mı? Varsa çalışmalarından bahseder misiniz?

Şu anda M. İZGÜ ve Zeki GÖKER'in yazdıkları KARA DÜZEN adındaki eserin provalarını sürdürüyoruz. Bu eser AS-DER adına sahnelenecektir. Adapazarı'nda bulunan derneğimizin yeri, çalışmalarımızı yapabileceğimiz şekilde geniş olmamasına rağmen burada çalışıyoruz.. Kısacası, şimdilik kendi yağımızla kavruluyoruz.

Demokratik kitle örgütleri ile ortaklaşa yaptığınız yardımlaşmalar oluyor mu?

Biz de demokratik bir dernek olduğumuza göre mutlaka yardımlaşma zorunlu. Henüz daha böyle girişimlerde bulunmadık. Ama olacağına inanıyoruz ve güveniyoruz.

Hedefiniz ne ?

Hedefimiz, sergilediğimiz oyunlarda halkımıza mesajlar vermek ve çelişkileri tam olarak halkımıza aktarmak, doğruyu ve yanlışı bir arada gösterip halkımızın bilinçlenmesine katkıda bulunmak.

Gazetemiz aracılığı ile duyurmak istediğiniz herhangi bir sorununuz var mı?

Çalışmalarımızda bizler gücümüzü halkımızın bize olan desteğinden alırız. Bu desteği halkımızın bizden esirgemiyeceğini umuyor ve halkımıza güveniyoruz. Ayrıca ileri bir yapıya sahip olan Belediye Başkanımız Ünsal OZAN'ın da bizlere yardımını bekliyoruz.

Gazetemiz adına teşekkür ederim.

AS-DER adına ben de teşekkür ederim.

İSTANBUL SANAT BAYRAMI

Devlet Güzel Sanatlar Akademisi'nin iki yılda bir düzenlediği sanat bayramının ikincisi, önceki gün akademide yapılan bir açılış töreniyle başladı.

İstanbul Sanat Bayramı 79'un açılış töreninde konuşan DGSA başkanı Prof. Orhan Şahinler, 1. Sanat Bayramında 2000 yılına doğru sanat olgusunun işlendiğini hatırlattıktan sonra, bu bayramda ise eğitim konusunun ağırlık taşıyacağını söyledi.

DGSA öğretim üyesi ve bayram düzenleme komitesi üyelerinden Doç. Devrim Erbil ise konuşmasında, bu tür bayramların sınırlı bir aydın kesiminin dışına çıkamadığını belirterek, İstanbul Sanat Bayramı ile halkın sanatla bütünleşmesini sağlamayı amaçladıklarını söyledi.

Devrim Erbil, ayrıca, çevre il ve ilçelerle işbirliği yaparak sanat bayramı etkinliklerini İstanbul dışına taşırmayı planladıklarını açıkladı.

Konuşmalardan sonra, DGSA başkanı Prof. Orhan Şahinler, açılış töreninden sonra akademinin Osman Hamdi ve Mimar Sinan salonlarındaki «yeni eğilimler yarışmalı sergisi»ni ziyarete açtı. Açılış sırasında, yarışmada derece kazanan sanatçılara ödülleri verildi.

Düzenleme komitesi tarafından yapılan açıklamada, İstanbul Sanat Bayramı 79'un 26 ekime kadar süreceği bildirildi.

İsveç Sovyetlerin yardımıyla uzaya bir uydu gönderiyor

Stocholm (a.a.) — İsveç'in 82-83 yıllarında tümüyle kendi yapısı olan bir meteorolojik uyduyu uzaya fırlatmayı planladığı bildirilmektedir.

Konuyla ilgili olarak Stockholm'den yapılan açıklamada ...SAT adlı uydunun bir Sovyet füzesi yardımıyla Sovyetler Birliği'nden fırlatılacağı ve uydunun dünyaya 6 bin ila 18 bin km. uzaklıkta bir yörüngeye oturtulacağı belirtilmiştir.

İsveç, Fransa ve Hindistan'dan sonra sosyalist ülkeler dışında, uydunun fırlatılmasında Sovyet füzesi kullanan üçüncü ülke olacaktır.

Radyo TV

TV

19.00 Haberler — 19.05 Çocuk Oyunlarından Seçmeler — 19.30 Eviç Faslı; — 20.00 Fahir Aksoy: Programda ressam, yazar ve eleştirmen Fahir Aksoy tanıtılıyor — 20.30 Haberler — 21.20 Saz Eserleri — 21.25 Kökler: Zenci yazar Aleks Heyli'nin 12 yıllık bir araştırma sonucu oluşturduğu bu yapıtta Amerikan zenci tarihi, Afrika'dan başlayarak konu ediliyor. Amerikan yapımı olan dizi 12 bölümden oluşuyor — 22.15 Avrupa Uluslar Kupası Maç Özetleri — 22.35 Haber Program — 23.35 Haberler.

TRT-1

05.00 Açılış — 06.02 Günaydın — 07.30 Haberler — 07.40 Sabahtan Sabaha — 09.20 Fındıktan Pamuğa — 09.40 Arşivden Mikrofona — 10.01 Arkası Yarın — 11.05 Okul Radyosu — 12.10 Öğle Üzeri — 13.00 Haberler — 15.01 Yaşayan Hukuk — 16.05 Okul Radyosu — 17.02 Akşama Doğru — 18.01 Çocuk Bahçesi — 19.00 Haberler — 20.15 Tarla Dönüşü — 21.02 Radyo Tiyatrosu — 23.00 Haberler — 23.10-01.00 Bölgesel Yayın — 01.05-05.00 Gece Yarısı.

TRT-2

08.00 Açılış — 08.02 Gün Başlıyor — 09.00 Olayların İçinden — 09.30 Sabah Konseri — 10.30 Yaşayan Ekonomi — 12.20 Solistler Geçidi — 13.00 Haberler — 13.30 Olayların İçinden — 14.00 Birike Birike — 14.30 Yabancı Dil Öğrenelim — 16.20 Arkası Yarın — 17.30 Küçük Konser — 19.00 Haberler — 20.00 Fasıl — 20.45 — Yuvarlak Masa — 22.00 Yabancı Dil Öğrenelim — 23.30 Haberler — 23.55 Kapanış.

TRT-3

07.00 Açılış — 07.02 Güne Başlarken — 08.00 Sabah Konseri — 10.00 Keman Soloları — 11.00 Öğleye Doğru — 12.06 Sizin İçin Seçtiklerimiz — 13.00 Konser Saati — 16.00 Müzik Dünyasından — 17.06 Sizler İçin — 18.00 Stüdyo FM — 21.00 Büyük Eserler — 22.06 Gecenin Getirdikleri — 23.00 Perşembe Konseri — 24.00 Gece ve Müzik — 01.00 Kapanış.

Belediyelerin işçilerin sağlığını korumadaki yeri

Dr. Gürhan FİŞEK

(2)

III
BELEDİYELERİN İŞÇİLERİN SAĞLIĞINI KORUNMASINA KATKI OLANAKLARI

1580 sayılı Belediye Yasası'nın, belediyelerin görevlerine ilişkin 15. maddesinin hemen girişinde, bu görevlerin genel kapsamı «Belde halkının sağlık, esenlik ve refahını sağlamak, düzeni bozulmaktan korumak» olarak nitelenmektedir.

Daha ilk adımda, işçilerin sağlığının korunması, genel ilkelerde kendini göstermektedir. Belde halkından bir işçinin, meslek hastalığına yakalanması, iş kazasına uğraması veya varolan hastalığının işyerindeki çalışma koşullarından ötürü ilerlemesi, belediyelerin sağlık ve esenliği koruma ilkelerine ters düşmektedir. Yine anılan duruma düşen bir işçinin, sürekli veya geçici işgöremez duruma düşerek, iş gücünü kaybına uğraması, dolayısıyla «ekonomik olarak güç duruma düşmesi» de, belediyelerin belde halkının refahını sağlama ilkesine terstir.

Belediyelerin işçi sağlığını koruma ödevlerine başlıca iki yönden yaklaşmak gerekmektedir: (1) İşveren olarak belediyelerin ödevleri, (2) Denetleyici olarak belediyelerin ödevleri.

(1) İşveren olarak belediyenin ödevleri:

Belediyelerin üretici belediye olarak, ekonomik yaşama katılmaları, geçmişi eskilere dayanan bir olgudur. Belediyelerin kurdukları işletmeler başlıca üç grup altında toplanmaktadır:

a) Kamu hukukuna dayanan işletmeler: Temizleme, aydınlatma.
b) Tekel işletmeleri: Elektrik, havagazı, su, kent ulaştırması,
c) Özel hukuk alanına giren işletmeler: Turizm, eğlence, ticaret, sanayi... (1)

Hiç kuşkusuz, belediyelerin, bu işletmelerde çalışan işçilere karşı, iş hukuku mevzuatından kaynaklanan bir takım sorumlulukları vardır. Bu konuda 1475 sayılı İş Yasası'nın 73. maddesi şöyle demektedir:

«Her işveren, işyerinde işçilerinin sağlığını ve iş güvenliğini sağlamak için gerekli olanı yapmak ve bu husustaki şartları, araçları, noksansız bulundurmakla yükümlüdür. İşçiler de bu yoldaki usullere ve şartlara uymak zorundadırlar.»

İş Yasası'na dayalı olarak çıkarılan 4.12.1973 ve 7/7583 sayılı İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü'nde, işverenlerin sağlık ve güvenlik yönünden işyerinde almaları gereken önlemler sıralanmakta ve şu genel anlatıma yer verilmektedir:

«Madde 4 — İşverenin, işyerinde, teknik ilerlemelerin getirdiği daha uygun sağlık şartlarını sağlaması; kullanılan makinelerle alet ve edevattan herhangi bir şekilde tehlike gösterenleri veya hammaddelerden zehirli veya zararlı olanları, yapılan işin özelliğine ve fennin gereklerine göre bu tehlike ve zararları azaltan alet ve edevatla değiştirmesi iş kazalarını önlemek üzere işyerinde alınması ve bulundurulması gerekli tedbir ve araçları ve alınacak diğer iş güvenliği tedbirlerini devamlı surette izlemesi esastır.»

Ancak belediyelerin, işveren olarak da ödevlerini yeterince yerine getirdiklerini söylemeye olanak yoktur. Ankara Belediyesine bağlı EGO İşletmesi'nde yapılan bir araştırmada, işçilerin yüzde 71,6'sının çalışma koşullarının sağlığı bozucu olarak nitelendirilmesi anlamlıdır. (2) İşyerinde, işçilerin sağlığı, iş güvenliği konusunda eğitmek ödevi de işverene verildiği halde, aynı araştırmada, eğitim gören ve görmeyen işçilerin bilgi düzeyleri arasında istatistik yönden anlamlı bir fark bulunamamıştır. (3)

(2) Denetleyici olarak belediyelerin ödevleri:

Belediyeler, 1593 sayılı yasanın 176. maddesi gereğince, «bar, kabare, dans salonları, kahve, gazino ve hamamlarda on sekiz yaşından aşağı çocukların» çalıştırılmamasını sağlayacaktır. Yine belediyeler, çocuklara ilişkin olarak, çırakların eğitim görmelerine ilişkin olarak, 6972 sayılı yasanın 15. maddesi ve 1580 sayılı yasanın 15 - 72. maddesi gereğince görevlendirilmişlerdir. Ancak 1580 sayılı yasanın anılan maddesi, belediyelerin seçimlik görevlerinden olup, ancak seçimlik olmayan görevlerin yerine getirilmesinden sonra yaşama geçirilebilecektir. Belediyelerin yasalarla kendilerine verilen bu ödevleri yerine getirmemeleri, çırak-kalfa-usta sisteminin «bırakınız yapsınlar» felsefesinin insafına bırakılması, toplumda derin yaralar açmış ve açmaktadır. Bu görevlerin savsaklanması, bu belediye ödevinin 2089 sayılı Çıraklık Kalfa ve Ustalık Yasası ile yerel düzeyde oluşturulan başka bir kuruma (Mahalli Çıraklık Eğitimi Komitesi'ne) aktarılmasına neden olmuştur.

29.3.1973 tarih ve 7/6174 sayılı Ağır ve Tehlikeli İşler Tüzüğünün 3. maddesi;

«Ağır ve tehlikeli işlerde çalıştırılacak işçiler (kadınlar dahil) ile 16 yaşını doldurmuş, fakat 18 yaşını bitirmemiş çocukların işe girişlerinde, işin niteliğine ve şartlarına göre bedence bu işlere elverişli ve dayanıklı olduklarının hekim raporu ile saptanması zorunludur. İşin devamı süresince de bu işlerde çalıştırılmalarında bir sakınca olmadığının; 16 yaşını doldurmuş, fakat 18 yaşını bitirmemiş çocuklar için en az 6 ayda bir, diğerleri için de en az yılda bir defa hekim raporu ile saptanması zorunludur. Bu raporlar; işyeri hekimi, işçi sağlığı dispanserleri, bunların bulunmadığı yerlerde sırasıyla en yakın Sosyal Sigortalar Kurumu sağlık tesisleri ve hekimleri, Sağlık Ocağı, Hükümet veya **Belediye doktorları** tarafından verilir.»

demekle, belirli ön koşullardan sonra belediyede görevli hekimlere de işçilerin sağlığını korumada yeni bir olanak yaratmıştır.

Ayrıca belediyeler, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü'nün 206, 210, 223, 244, 378. Maddeleri ile kazanların yapım sonu denetlenmeleri; kazan, basınçlı kap, kompresör, kaldırma- iletme araçlarının aralıklı denetlenmeleri konusunda yetkili teknik elemanı belirleme yetkisini de elinde bulundurmaktadır.

Bir yandan işçilerin aralıklı tarama muayeneleri, öte yandan işyerinde önemli kaza kaynağı oluşturan araçların aralıklı denetlenmelerinde belediyelerin sorumlu olabilmesi :

1) Belediyelerin işçilerin sağlığını koruyucu girişimlerine güç katacaktır.
2) Belediyeler için önemli bir gelir kaynağını oluşturacaktır.

(1) **Prof. Fehmi Yavuz, TÜRK MAHALLİ İDARELERİNİN DÜZENLENMESİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA, TODAİE ve DPT ortak yayını, 1966, s. 98-99.**

(2) **Dr. Gürhan Fişek, İşyerlerinin Sağlıklı ve Güvenli Koşullara Kavuşturulmaları İçin Denetim Örgütleri, HIZ DERGİSİ, DYF-İŞ Federasyonu Yayın Organı, Sayı 9, Ekim 1978.**

(3) **Dr. Gürhan Fişek, İşyerlerinin Sağlıklı ve Güvenli Çalışma Koşullarına Kavuşturulmalarında İşçilerin Yeri, Toplum ve Hekim Dergisi, Türk Tabipleri Birliği Yayın Organı, Sayı: 9, Eylül 1978.**

IV
BELEDİYELER YASASININ İŞÇİLERİN SAĞLIĞINI KORUMA YÖNÜNDEN BELEDİYELERE YÜKLEDİĞİ ÖDEVLER

1580 sayılı Belediye Yasası'nın, işçilerin sağlığını koruma konusunda belediyelere yüklediği ödevlere gelince, bu yasanın 15-3. Maddesi şöyledir: «Umumun yiyip içmesine, yatıp kalkmasına, taranıp temizlenmesine, eğlenmesine mahsus lokanta, birahane, gazino, kahvehane, kıraathane, meyhane, han, otel, hamam, sinema, tiyatro, bar, dansing ve emsali (...) yerlerde, **işi çeviren** ve **çalışanların** ehliyet ve **sıhhatleri** müsait olup olmadığına göre işlemlerine izin vermek veya menetmek.»

Bu madde ile, sayılan yerlerde çalışanların, işçi statüsünde olup olmadıkları aranmaksızın, sağlık ve güvenlikleri denetim altında tutulabilecektir. Ayrıca, «ehliyet» kavramından da yararlanarak, işçi sağlığı ve iş güvenliği (İşS-İşG) yönünden çok önem taşıyan mesleki eğitimlerini yaptırma olanağı da bulunmaktadır.

15-4. Madde, «Salgın ve bulaşıcı insan ve hayvan hastalıklarının önüne geçmek ve yayılmasına mâni olmak için mahsus kanun, nizamname veya talimatnameleri mucibince tatbik edilen tedbirler hakkında hükûmet teşkilâtıyla birlikte çalışmak» gerektiği belirtilmiştir. Hayvanlara bakmak veya süt, yün,... vb.. ürünlerini almak için çalıştırılan işçilere, yaptıkları bu işten ötürü (meslek hastalığı tanımı), hayvanlardan bulaşıcı hastalıkların geçmemesi için gerekli önlemlerin alınması öngörülmektedir. Ayrıca bulaşıcı hastalıklarla karşı **karşıya çalışan kişilerin,** (sözgelimi temizlik işçileri, çeltik işçileri, sağlık personeli... vs...) ve **yatıp kalkma yerleri, beslenmeleri dolayısıyla bu hastalıklara maruz kalmak riski olan işçilerin sağlıklarının korunması için gerekli önlemler de öngörülmektedir.**

Bu maddede ele aldığımız konulara, daha da açıklık getirmesi bakımından, İş Yasası'na dayalı olarak çıkarılan İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü'nün 57-5. Maddesi'ni sergilemek yerinde olacaktır:

«Bulaşma ihtimali olan işyerlerinde ve işlerde, işçilere, uygun koruyucu elbise, çizme ve benzeri gerekli malzeme verilecek, maden ocakları, yeraltı ve benzeri işlerde deriden bulaşma tehlikesine karşı, çıplak ayakla çalışma önlenecektir.»

Anılan tüzüğün, 57 ve 58. maddelerini kapsayan, üçüncü kısım-birinci bölümü, İş Yasası kapsamına giren işyerlerinde «Bulaşıcı Hastalıklara Karşı Alınacak Tedbirleri» ele almaktadır.

15-6. Maddede, «Sıhhi şartları cami belediye salhanesinden başka yerlerde **kasaplık hayvan kestirmemek»** belediyeye görev olarak verilmiştir. Belediye salhanesinin sağlık koşullarına uygun olması aynı zamanda orada çalışanların da sağlık ve güvenliklerini sağlama ödevini belediyeye bırakmaktadır. Ancak bu madde giderek anlamını yitirmektedir. Şöyle ki; «Et kombinalarının sayısının artması ve plânlı bir şekilde yurda dağılmasıyla belediyelerin mezbaha işletmesi anlamını yitirecektir. Et kombinası kurulup işletmeye açıldıktan sonra, bir kaç yıl süre ile, Ankara Belediyesi mezbahasını işletmeye devam etmiş ve sonunda kapatmıştır». Ancak belediyenin, bu et kombinalarının «sıhhî şartları cami» olması için denetim ödevi yapmaları sağlanabilir.

Devamı var

Savaşa karşı ama devrimden yana

(2)

SAVAŞI KADER SAYMAK TESLİMİYETTİR

«Sol» - revizyonistler savaşın mukadder olduğunu ve bu yüzden farklı sistemlere sahip devletlerin barış içerisinde bir arada yaşaması siyasetinin «emperyalizmle» işbirliği ve devrim davasına ihanetten gayri bir şey olmadığını iddia edecek kadar ileri gitmektedirler. Pek doğaldır ki, devrimci harekete ve sosyalist ülkelere karşı mücadeledeki bu umulmayan yandaşları desteklemek için, burjuva ideologları, her fırsatı kullanmaktadırlar.

Barış içerisinde bir arada yaşama ve devrim arasındaki karşılıklı ilişki sorunu üzerine bilimin görüşlerinin böylesine tahrif edilmiş bir yorumu kuşkusuz kasıtlı bir maskaralıktır.

Bilim hiç bir zaman barış içerisinde bir arada yaşamanın devrime ihanet anlamına geldiğini söylememiştir. Tersine, o, «her barışın, bu yüzden etkinliğimize yüz kat daha geniş kanallar açtığını» işaret etmiştir. Gayet doğal olarak, bilim, sosyalist ülkenin en acil görevlerinden birinin «aktif bir barış siyaseti» uygulamasına geçmek olduğunu ısrarla vurgulamıştır.

SAVAŞA KARŞI AMA DEVRİMDEN YANA

Belirtilmiş olduğu gibi bilim, savaşın devrimci gelişimi hızlandırma ihtimali olsa bile devrimcilerin savaşa karşı mücadele etmeleri gereğini ifade etmiştir. Örneğin, Polonyalı gazeteci Alfred Majkosen ile Nisan 1914 tarihli röportajda, Avrupa'da savaş isteyip istemediği sorusunun yanıtı şu olmuştur. «Hayır, istemiyorum... Seferberlik ve savaşın önüne geçmek için elimden gelen herşeyi yapıyorum ve yapmakta devam edeceğim. Milyonlarca proleterin kapitalizmin çılgınlığını kanları pahasına ödeyerek birbirlerini yoketmelerini istemiyorum. Bu konudaki görüşüm budur... Savaşı doğuracak objektif koşulları önceden görüp, eğer başlatılırsa, onu en iyi yarara kullanmak bir şeydir... Savaşı arzulamak ve savaş için çalışmak başka bir şeydir.»

SAVAŞTAN YANA VE DEVRİME KARŞI

Bu fikir bugün özel bir önem taşımaktadır. Açıktır ki günümüzde dünya savaşı, ve daha da fazlası, nükleer savaş, dünya devrimci sürecinin bir hızlandırıcısı olarak kabul edilemez. Bir nükleer dünya çatışmasının sonunda üretici güçlerin tahribi, sosyalizmin şimdiden mevcut ve gelişmekte olduğu sosyalist topluluk içindeki ülkeleri on yıllarca geriye atacaktır. Çoğu ülkenin iktisadi potansiyelini tamamen tahrip edecek olan üçüncü bir dünya savaşı yüz milyonlarca yaşama son verecektir. Bu dünya tarihinde emsali görülmemiş bir trajedi olacaktır. Böyle bir savaşı başlatmakla kapitalizm ölümünü çağırmış olacak. Ancak, dünya nükleer savaşının bir felaket olacak sonucunu onarmak emekçi halkın kaç uzun onyılını alırdı. Bu yüzdendir ki uluslararası devrimci hareket, bir nükleer dünya savaşı tehdidine karşı mücadeleyi **en öncelikli görev** olarak alıyor.

SOSYALİZM BARIŞIN İÇİNDEDİR

«Ya barış için mücadele ve barış içerisinde bir arada yaşama ya da sosyalizm için mücadele» diyen «sol» - kanat dogmatistleri ve benzerleri düzmecilik yapmaktadırlar. Savaş tehlikesine karşı barış için mücadele sosyalizmin başarısı için mücadelenin organik bir parçasıdır. Farklı sosyal sistemlere sahip devletlerin barış içerisinde bir arada yaşaması dünya devrimci sürecinin gelişimini engellemez, aksine, bu gelişmeyi hatırı sayılır ölçüde kolaylaştırır.

Barış içerisinde bir arada yaşama asla sosyalizm ve kapitalizm arasında bir uzlaşma değildir. Bu iki karşıt sistem arasındaki ilişkiler yine iktisadî, siyasî ve ideolojik planda sürekli ve keskin bir sınıf mücadelesi olarak kalıyor. Bu mücadele dünya güçler dengesinde sosyalizm lehine köklü bir değişim getirmektedir.

DEVRİM «İHRACI» MASALI

Bazı burjuva ideologları bilimin, devrimin objektif koşullarının ihmal edilmesini savunduğunu ileri sürmektedirler. Bunlar, bilimin, Troçki gibi «devrimin beklenmekten ziyade teşvik edilmesi gerektiğini» kabul ettiğini söylemektedirler.

İşte, bilimin devrimci savaş anlayışını çarpıtma gayretiyle burjuva ideologlarının kullandıkları görüşler, uluslararası devrimci hareketin bir çok defa takbih etmiş olduğu bu Troçkist görüşlerdir. Bu ideologlar bilimin devrimci savaş hakkında getirdiklerinin «bu ülkenin proletaryasının diğer ülkelerdeki proletaryayı desteklemek için silahlı saldırısını» savunmak olduğunu iddia etmektedirler

Burjuva tarih tahrifatçılarının iddiaları gerçekte açık bir çelişki içindedir. Çünkü bilim, devrimin askeri eylemlerle kışkırtılabileceğine asla inanmamıştır. «Devrimler ısmarlama yapılmaz, özel bir an için zamanlanamazlar; tarihsel gelişim süreci içerisinde olgunlaşırlar ve iç ve dış nedenlerin karmaşık bütünlüğünce kararlaştırılan bir anda patlak verirler.» İşçi sınıfı bilimi «devrim ihracı» siyasetini savunanları, veya devrimci savaş ile «devrim ihracı»nı özdeş görenleri daima ve şiddetle eleştirmiştir.

Gerçek

Sahibi: Ali Kar, Adres: Başmusahip Sokak Tan AP. 10/11, Cağaloğlu, İstanbul, Tel: 2827 41.
Sorumlu Müdür: Hamit Çaylı, Ankara Bürosu: Kızılırmak Cad. Kızılırmak Apt. 36/5 Yenişehir, Tel: 17 26 70 Dizgi: Kitle Gazetecilik Matbaacılık A.Ş., Baskı: Hürriyet Ofset Tesisleri

Ecevit, yenilgiyi kadere

Baştarafı s. 1'de

hükümet programını meclis-te okumuştu ve yapılan güven oylamasında 218'e karşı 229 kabul oyu almıştı.

Ecevit hükümeti işbaşına gelince ilk olarak «bir enkaz devraldığı» bunun temizleneceği söylenmiştir. Ve aradan geçen süre içinde Ecevit devamlı olarak enkazdan sözetmiştir, ama enkazı bir türlü kaldıramamış ve giderek kendi enkazını yaratmıştır.

Hükümetin izlediği tutarsız ve kararsız politika sonucunda hükümet sık sık dalgalanmalara neden olmuştur. Ecevit hükümeti girdiği süreçte ikisi başbakan yardımcısı olmak üzere toplam dokuz bakan istifa etmiştir. İstifa eden bakanların adları ve istifa tarihleri söyleydi:

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Turhan Feyzioğlu (CGP) 18 Eylül 1978.

İçişleri Bakanı İrfan Özaydınlı (CHP), 2 Ocak 1979.

Milli Savunma Bakanı Hasan Esat Işık (CHP), 14 Ocak 1979.

Devlet Bakanı Enver Akova (bağımsız), 30 Mayıs 1979.

Sosyal Güvenlik Bakanı Hilmi İşgüzar (bağımsız), 7 Haziran 1979.

Devlet Bakanı Ali Rıza Septioğlu (bağımsız), 18 Haziran 1979.

Devlet Bakanı ve Bşb. Yardımcısı Farük Sükan (DP), 20 Eylül 1979.

İmar ve İskan Bakanı Ahmet Karaaslan (bağımsız), 30 Eylül 1979.

İşçileri Bakanı Hasan Fehmi Güneş (CHP), 5 Ekim 1979.

Ecevit hükümeti emekçilere verdiği vaatlerin hiçbirine ucundan olsa dokunmuyordu. Faşist saldırılar giderek artan bir şekilde tırmanıyordu. Ecevit ise «biz sağa da karşıyız sola da karşıyız» diyerek faşist terörü ciddiye almıyor ve saldırılar karşısında geriliyordu. Öte yandan, tekelciler Ecevit'i sıkıştırdıkça devamlı olarak ödün veriliyordu. Bu arada hükümet içinde bazı bakanların yerleri değiştiriliyordu. Bunun nedeni hükümeti ayakta tutmak için değiş tokuşu ya da mevki dağıtılmasıydı.

20 Mart 1978'de artan faşist katliamlara karşı DİSK iki saat iş bıraktırarak «faşizme ihtar eylemi» düzenlemişti. Demokrasi güçleri bu eylemi desteklemişlerdi. Oysa hükümetin Başbakanı Ecevit, 20 Mart direnişini sert bir şekilde eleştirirek demokrasi güçlerini tanımamazlıktan gelmiştir. Aynı şekilde gerici ve faşist muhalefet sıkıştırdıkça geri adımlar atarak «benim kimseye borcum yoktur» diyecek kadar kendisini destekleyen demokrasi güçlerini tanımamazlıktan gelmiştir. Ecevit hükümeti yaptığı icraatla sürekli olarak emekçi halkı karşısına almıştır. Ecevit hükümetinin bu basiretsiz politikası 14 Ekim 1979 da yapılan Cumhuriyet Senatosu ve beş ilde yapılan milletvekili seçimlerinde cevabını almıştır.

14 Ekim seçim sonuçları sosyalistlerin daha önce söylediği gibi sağ sosyal demokrasinin iflasının bir ifadesi olmuştur. AP'nin büyük oranda oy toplaması CHP'yi geriye itmiştir. Ama seçim sonrasında değerlendirmeler yapan Ecevit'in hâlâ bir ders almadığı belli olmaktadır. Ecevit bu sonucun CHP'nin «onur verici yazgısı» olduğunu söylemiştir. Sayın Ecevit basiretsizliğinde hâlâ direnmekte emekçilerin kendine verdiği dersi «kader» olarak yorumlamaktadır. Ecevit başarısızlığını şöyle açıklamıştır. «Henüz günlük yaşamda yeterince görülmeye başlamadan seçimlere girdik ve seçimlerde de oy yitirdik.» Ecevit ayrıca «yeni kurulacak hükümete geniş döviz olanakları ve mali saygınlık bıraktığını» söylemiştir. Evet, Ecevit, IMF gibi emperyalist kuruluşlarla anlaşmış ve tekelcilerin sıkıntılarını gidermeye yardımcı olmuştur. Ama emekçilere ne bırakmıştır. Kuyruklar, cinayetler, işsizlik.

Ecevit'e kendi dışındaki solun seçimlerde etkisi sorulduğunda Ecevit «bu gölgenin yani dışımızdaki sol kuruluşların bazı sol kuruluşların gölgesinin haksız ve gerçek olarak gerçek dışı olarak da olsa bir ölçüde CHP üstüne düştüğü yerlerde bizim yeterince inandırıcı olmayacağımız kanısını her zaman belirttim. Bu seçimlerde yer yer bazı zararlara uğradım ki tabii bunu da araştıracağız» demiştir. Ecevit bu sözleriyle kendi dışındaki solu karalamaktan vazgeçmediğini bir kez daha vurgulamıştır.

Senato ve Meclis başkanları

Baştarafı s. 1'de

1961 yılından beri ihlal etmekle suçladı.

«AP'nin Centilmenlik anlaşmasını bozmasıyla, meclis uzun süre başkanını seçememişti. Uzun süren devreyi, meclis başkansız ve fonksiyonunu yerine getiremeden sürdürdü. Konu kilitlendikten sonra CHP'li bir arkadaşımız başkan seçildi,» diyen CHP Millet meclisi grup başkanvekili Metin Tüzün şöyle konuştu: «Senato başkanı AP'den olsun demek, cumhurbaşkanı AP'den olsun demektir Meclisin aritmetik mantığı ne gerektiriyorsa o olur. AP centilmenlik anlaşmasını hatırladığı için kendisini kutlarız.»

Millet meclisi AP grup başkanvekili Esat Kıratlıoğlu ise, «1961 yılında uygulanan bir centilmenlik anlaşması var. Buna göre, her iki mecliste de başkanlar, o mecliste çoğunluğu elinde bulunduran partiden olacak. Ancak, 18 yıllık uygulamaya CHP, bir gün olsun uymamıştır. Her zaman 15-20 gün gezindirmiştir milleti ve hiçbir zaman da ilk turda başkan seçilememiştir.» şeklinde konuşarak, «gerek meclis başkanlıkları ve gerekse komisyon başkanlık ve üyelikleri için adaylarımızı, meclis çalışmaya başlayınca tespit edeceğiz.» dedi.

Öte yandan, MSP adına görüşlerini açıklayan bir yetkili partisinin bu konuda henüz görüş tespit etmediğini söylerken, MHP'nin senato başkanlığına AP'li adayın getirilmesini savunduğu öğrenildi.

Halen Millet Meclisi başkanı olan Cahit Karakaş, kesin seçim sonuçlarının Yüksek Seçim Kurulu'nca açıklanmasından beş gün sonra parlementonun toplanacağını, senato ve meclisin ayrı ayrı yapılacak genel kurullarında seçim sonuçlarının okunacağını ve daha sonra da normal gündem uygulanılarak çalışmalara devam edileceğini bildirdi.

Tekelciler

Baştarafı s. 1'de

lerini tamamladıktan sonra, hükümet yetkilileri ile de görüşmelerde bulunacaktır. ABD iş adamlarının yapmayı tasarladıkları yeni yatırımlar üzerinde yerli sermaye grupları ile anlaştıktan sonra, Türkiye hükümeti ile yapacağı görüşmelerde güven yoklaması yapacağı anlaşılmaktadır.

«Ankara'da hükümet yetkilileri, kamu sektörü ve özel sektör mensupları ile temaslarımızın ve görüşmelerimizin olumlu sonuçlara ulaşacağına inancım tamdır» şeklinde konuşan Türkiye Odalar Birliği yönetim kurulu başkanı Mehmet Yazar, «Ülkemiz, özellikle son 20 yılda çok önemli sayılabilecek bir yol almıştır. Bugün büyük bir ekonomik potansiyele ve tabii kaynaklar varlığına sahip bulunmamıza rağmen, son iki yıldır bir ekonomik bunalımın ağır koşullarını yaşamaktayız. Bugünki bunalımı karakterize eden etkenlerin başında döviz darboğazı ve dış finansman güçlüğü gelmektedir. Ancak, istikrar içinde gelişme politikasının gerektirdiği tedbirler tam ve etkin biçimde alınmadığı takdirde, ekonomik faaliyetlerimizin tekrar normal seyri içine gireceği kanaatini taşımaktayım» dedi.

Sözleriyle, yerli sermaye gruplarının Türkiye'nin emperyalizme daha çok peşkeş çekme hazırlığında olduğunu haber veren Türkiye Odalar Birliği Başkanı Yazar, «Türkiye'nin hür, demokratik rejime sarsılmaz bağlılığı»ndan dem vurarak ABD'li iş adamlarına güven vermeye çalıştı. Mehmet Yazar, özetle «Türkiye hür demokratik rejime sarsılmaz bir şekilde bağlıdır ve batı entegrasyonu içinde önemli bir yere sahip olduğu da gerçek olduğuna göre hür dünya topluluğunun vazgeçilmez bir üyesi olduğumuz kendiliğinden ortaya çıkmaktadır» dedi.

Hükümet

Baştarafı s. 1'de

girmekten çekindiği, çünkü bunun siyasal çevrelerde tedirginlik yaratacağı da gelen haberler arasında.

Siyasal gözlemcilere göre bir AP-CHP hükümetinin kurulması için eğilimler vardır, ancak, parlak bir seçim zaferinden sonra AP'nin buna yanaşmak yerine CHP'yi bir erken seçime zorlama yolunu seçmesi daha doğal olacaktır. Gerçekten de AP genel merkezi, beklemediği bir seçim zaferinden sonra, bu başarısını pekiştirmek için çaba gösterecektir.

Bütün bu formüller içinde, dışardan destekli bir AP hükümetinin daha olası olduğu söylenebilir. Ancak böyle bir hükümetin ancak erken seçim hedefini kabullenmesi halinde işlev sahibi olacağı görünmektedir. Bu şartlarda erken seçimin tek çözüm olduğuna olan inancın yaygınlaşabilmesi için AP'nin bundan önce olduğu gibi, bir buhran stratejisi izliyecektir. Hükümetin kurulması uzadıkça AP'nin erken seçim isteminin ağırlık kazanabileceği umulmaktadır.

Ancak, hükümet buhranının uzamasından, «ara rejim» heveslilerinin de yararlanmak istiyeceği, daha şimdiden, AP-CHP koalisyonu olmazsa bir «milli hükümet» formülünün denenmesini istedikleri haber veriliyor.

Emekçi

Baştarafı Sayfa 6'da

lun kapıları burada da kapalı. Bu nasıl iştir ha?...»

Okul müdürü, bu sözlerin ağırlığı altında ezilmiş sessiz bakakaldı. Sanki bu çocukların okuyamayışından sorumluymuş gibi. Yaşlı veli de dönüp arkasına bakmadan gitti iki büklüm.

Ve ben düşünüyorum, ne zor koşullar bunlar. Ne yapsın okul müdürü? Ne yapsın Emek İlkokulu'nun eğitim emekçileri...

Oyun oynayan çocuklardan öğrendim; Mardin, Adıyaman, Urfa, Diyarbakır vb. gibi doğu illerinden gelip, Un fabrikasında, Ekmek fabrikasında, Plassa'da, Akfa'da işçilik, Mersin sokaklarında sebze, simit, su satarak, ayakkabı boyayarak, inşaatlarda onca ağır yükü omuzlarında taşıyan emekçilerin çocukları bu öğrenciler...

Emek mahallesinde, Ataş yolunda ve bu civarlarda oturan bir kısım öğrenci de, servis arabalarıyla çeşitli okullara gitmekte; Karaduvar, N. Filizay, 3 Ocak, İlçi İlkokulları gibi «özevlat» okullara gidiyorlar. Emek İlkokulu'nun emekçi çocuklarına el sallıyarak, nanik yaparak. Onlar da «Emek İlkokulu'nun emekçi çocukları» bu öğrencilere uzun uzun dalgın, şaşkın, bu ayrıcalığın henüz farkında olmayarak. Ama bir adaletsizliğin hüküm sürdüğünü buruk buruk sezerek... Okuyorlar, kim sorarsa, bu, fırından dönme okulda.

Türkiye-ABD

Yazısı 6. sayfada

Makamlarının iznine bağlı olması konusunu göstermekte ve bu statünün değiştirilmesini istemektedir.

Dışişleri Bakanlığı yetkililerine göre ise bu tesislerin «statüsündeki «pürüz»ler «giderilebilecek» niteliktedir.

Barış hareketi ve yumuşama

İkinci dünya savaşının bitmesiyle birlikte sosyalizm tek ülke sınırları içindeki bir sosyal düzen olmaktan çıkıp bir dünya sistemi haline dönüştü. Bu olgu dünya güçler dengesinde önemli bir değişikliğin meydana gelmesine yol açtı. İkinci dünya savaşında Nazizmin yıkılmasında sosyalist ülkenin belirleyici rolü oynaması ve Avrupa'nın Nazi işgali altında bulunan ülkelerinde kurtuluş hareketlerinin önderliğini işçi sınıfı partilerinin yapması [illegible] tı halklarında gerekse tüm dünya kamu oyunda sosyalizme karşı büyük bir sempati yaratmıştı. Ayrıca kapitalist ülkelerde savaşa karşı derin bir nefret uyanmış, barış ve silahsızlanma istekleri olağanüstü güçlenmişti. Ayrıca dünya sosyalist sistemi ve kapitalist ülkelerin işçi sınıfı partileri tüm dünya barış güçlerinin önderliğini giderek artan bir saygınlık ve başarıyla yürütüyorlardı.

SOĞUK SAVAŞIN AMAÇ VE ÖZELLİKLERİ İkinci dünya savaşının bitimiyle dünyada meydana gelen bu büyük sosyalist ve barışsever değişiklikler Amerikan emperyalizmi ve onun silah tekelleri başta olmak üzere, emperyalist çevrelerin hiç hoşuna gitmemişti. Emperyalizm ve uluslararası gericilik hem dünyada güçlenen ve hızla gelişmekte olan sosyalizme karşı tedbir almak, hem de batı kamu oyundaki barışsever duyguları önlemek için sosyalist sisteme ve işçi sınıfı bilimine ve politikasına karşı yoğun bir gerici kampanya başlattılar. Bu dönem, dünya tarihinde **soğuk savaş** olarak adlandırılır.

SOĞUK SAVAŞIN AMAÇLARI ŞUYDU:

● Dünya sosyalist sisteminin ekonomik, teknolojik ve politik bakımdan gelişmesini, güçlenmesini ve dünyayı etkilemesini önlemek ve bu amaçla sosyalist ülkeleri dünya kamu oyundan mümkün olduğu kadar tecrit etmek;

● Batı ülkeleri halklarında, dünya sosyalist sistemine karşı duyulan sempatiyi ortadan kaldırmak, sosyalist rejimlere karşı düşmanlık yaratmak ve bu düşmanca duyguları körüklemek,

● Batı ülkelerinde işçi sınıfı partilerinin ve siyasetlerinin gücünü kırmak,

● Böylece hem sosyalizm düşmanlığını çok yanlı olarak yaymak ve sosyalizmin gelişme yolu önüne bir barikat çekmek, hem de tüm dünyadaki sosyalistlerin öncü barışçı çabalarını önleyerek, dünya ve özellikle Batı kamu oyunda barış hareketlerini ve eğilimlerini geriletmek,

● Bu yolla, Doğu ile Batı arasında bir gerginlik ortamı yaratıp, dünya sisyalist sistemini, barışı tehdit eden bir topluluk-muş gibi gösterip halkların güçlü duygularını bu ikiyüzlü ve iftiracı demagojilerle silmek, böylece silahlanma tırmanışı ve askeri harcamalar için sözüm ona meşru bir zemin yaratmak,

SOĞUK SAVAŞIN YÖNTEMLERİ ŞUYDU:

● Sosyalizmi umacı gibi göstermek, halkları ve özellikle ara tabakaları sosyalizm'le korkutmak, kapitalist ideolojinin propagandasını güçlendirmek, sosyalizme karşı sahte bir «Hür dünya» imajı yaratıp, Amerika Birleşik Devletlerini ve kapitalist sistemi, dünyada özgürlük ve demokrasinin şampiyonu gibi tanıtmak,

● Batı dünyasının hızla silahlanmasını ve askeri bütçelerini arttırmasını sağlamak, özellikle Amerika'nın bu ülkelere silah satmasını teşvik etmek: Özellikle sosyalizmin bir dünya sistemi hâline gelmesinden sonra büyük bir gelişme istidadı gösteren ulusal kurtuluş hareketlerine karşı emperyalizmin tahakkümünü kuracak tedbirler getirmek, bu arada siyasi bağımsızlığa sahip az gelişmiş ülkeleri Amerikan emperyalizminin ekonomisine ve politikasına bağlamak; yeni - sömürgeci yöntemler için daha uygun bir ortam ve yeni olanaklar yaratmak,

● Böylece, soğuk savaş, birbiriyle bir bütün teşkil eden sosyalizm düşmanlığı ile barış aleyhtarlığı'nın azgınlaştırıldığı, uluslararası gericiliğin ve militarizmin tırmandırıldığı bir dönem oldu.

SAVAŞ OLGUSUNUN NÜKLEER BOYUT KAZANMASI VE DÜNYA BARIŞ HAREKETİ

Görüldüğü gibi İkinci Dünya Savaşı'nın bitmesi, dünyada barış ve güvenliği sağlamaya yetmemişti. Tersine, Savaşın son döneminde ABD tarafından bulunan ve radyoaktif bomba, Hiroşima ve Nagazaki'de muazzam tahrip gücünü ortaya koymuştu, böylece, savaş biterken, insanlığın geleceği için çok daha tehlikeli savaş teknolojisi de gelişmiş olmaktaydı. Böylece nükleer silahların konuşacağı yeni bir dünya savaşı tüm gezegenimiz için eşi görülmedik bir felâket olabilecek ve insanlık tümüyle yokolma tehlikesiyle karşı karşıya gelecekti.

Soğuk savaş yıllarında geliştirilen atom ve hidrojen bombalarının insanoğlu için getirdiği tehdit ortadaydı. Böyle bir savaş tehlikesi mutlaka önlenmeliydi. Dünya barışının öncüsü **sosyalist sistem, bu durumda kendisini iki görevle karşı karşıya hissetti.** Emperyalizmin kendi elindeki kitle imha silahlarını kullanmasını önlemek için, sosyalist sistem de, kapitalist dünyaya denk bir nükleer güce kavuşmalıydı, böylece, Pentogon militarizmi, dünya sosyalist sistemine ve tüm dünya halklarına karşı nükleer silah kullanma tehdidine kolay kolay cüret edemeyecekti.

Emperyalizmin nükleer silah kullanmasını veya dünya halklarına bir baskı aracı olarak böyle bir tehdide başvurmasını önlemek için birinci adım bu olacaktı. İkinci ve daha önemli adım ise tüm dünyada etkin bir barış hareketini başlatmak barış ve silahsızlanma çabalarını tüm dünyada güçlendirmek, bu yoldan nükleer bir savaş tehlikesini geriletmek ve giderek ortadan kaldırmak gerekiyordu.

Bu amaçla, dünyanın barışsever güçleri, savaşın bitiminden hemen sonra dünya barışı için yoğun çalışmalar başlattılar. Çeşitli uluslararası görüşme ve toplantılar yaptılar. 1948 yazında Wroclaw'da barış için Dünya Aydınlar Konferansı düzenlendi. Bu konferans, Dünya barışı savunucuları kongresinin toplanması için **çağrı** yaptı. 1949 Nisan'ında Paris ve Prag'da Dünya Barış Savunucuları Kongresi toplandı.

Böylece, bir yandan soğuk savaş alabildiğine devam ediyor, öte yandan dünya barış güçleri yoğun bir örgütlenme ve propaganda çalışması yürütüyorlardı. Dünya Barış Savunucuları Kongresi toplanırken, aynı anda NATO'da kuruluyordu. NATO'nun bir saldırganlık paktı olarak kurulmasından dört ay sonra Moskova'da toplanan **Dünya Barışseverleri Birlik Kongresi,** dünya barış hareketinin örgütlenme çabalarını hızlandırdı, ve dünya barış hareketinde bir kilometre taşı oldu.

YUMUŞAMA'NIN AMAÇLARI

● Emperyalizmin işine yarayan, dünyada silahlanma yarışını kışkırtan, emperyalist silah tekellerine olağanüstü kârlar getiren soğuk savaş koşullarının aşılması,

● Termo-nükleer bir dünya savaşı tehlikesinin bertaraf edilmesi,

● Sosyalist sistemle, gelişmekte olan Ülkeler arasındaki ekonomik, teknolojik ve kültürel işbirliğinin geliştirilmesi,

● Sosyalizm ve demokrasi düşmanlığının geriletilmesi, emperyalist güçlerin ve ideologların bu konudaki propagandaların somut pratikte boşa çıkarılması,

● İnsanlığın bir ürünü olan bilimsel ve teknolojik gelişmelerden, tüm insanlığın yararlanması, bu amaçla sosyalist ve kapitalist ülkeler arasında bilimsel teknolojik işbirliğinin kurulması,

● Emperyalist devletlerin, dünya sosyalist sistemini, uluslararası politik ve ekonomik yaşamdan tecrit etme politikasının iflas ettirilmesi, sosyalist ve kapitalist kamp arasındaki ekonomik, ticari ilişkilerin geliştirilmesi ve karşılıklı çıkar temeline kurulu ekonomik işbirliğinin başlatılması,

● Uluslararası anlaşmazlıklarda kuvvet kullanmama ilkesinin güçlendirilip yaygınlaştırılması ve devletler arasındaki ihtilafların barışçıl yöntemlerle ve görüşmeler yoluyla çözülmesi doğrultusunda kalıcı başarıların sağlanması, böylece, bölgesel ve evrensel düzeylerde barışın güçlendirilmesi,

● Ulusal kurtuluş süreci içindeki ülkeler için daha elverişli koşulların yaratılması,

Görüldüğü gibi yumuşama politikasının gerekçeleri ve amaçları, tümüyle, bilimsel barış içinde birlikte yaşama ilkesine uygundur. Bir başka deyimle, yumuşama, barış içinde birlikte yaşama ilkesinin günümüz koşullarındaki somutlanmasıdır. Bu nedenle, yumuşamanın ilkeleri, bütünüyle, **barış içinde bir arada yaşama'nın ilkeleri ve hedefleridir.**

Gene dikkat edileceği üzere, yumuşama'nın ana niteliği, barışı güvence altına almak üzere SİLAHSIZLANMA'dır.

SİYASAL VE ASKERİ YUMUŞAMA:

Bugün, karşılaştığı pek çok güçlüklere rağmen süren yumuşama politikası, ağırlıklı bir şekilde siyasal yumuşama niteliğindedir. Yumuşama'nın kalıcı olabilmesi ve esas amaçlarına varabilmesi için, siyasal yumuşama mutlaka askeri yumuşama ile temellendirilmeli ve sağlamlaştırılmalıdır. Askeri yumuşama yolunda kalıcı başarılar sağlanmadığı, silahlanma yarışına son verilmediği takdirde, gezegenimiz nükleer bir savaş tehdidinden kurtulmuş olmayacaktır.

Hiç kuşkusuz, dünyada savaşın ve savaş tehdidinin **tümüyle** ortadan kalkması, ancak emperyalizmin tarihe karışmasıyla mümkündür. Buna rağmen, dünya barış güçlerinin gelişip güçlenmesi, barış hareketinin tüm dünyayı sarması ve barış özlemlerinin kendi taleplerini emperyalizme dayatmasıyla nükleer savaş tehlikesini önlemek mümkündür.

Çünkü, günümüzden altmış yıl önce barış içinde birlikte yaşama ilkesini dile getiren işçi sınıfı bilimi, işçi sınıfı iktidarının «birkaç ülkede birden zafere ulaşmasıyla kalıcı bir barışın elde edilebileceğini» söylüyordu. Bugün bu olgu gerçekleşmiş, ve sosyalizm bir dünya sistemi hâline gelmiştir, şu halde, sosyalizmin öncülüğündeki yoğun bir barış mücadelesiyle, kalıcı bir barışa ulaşılabilir, özellikle günümüzün en ivedi sorunu olarak, nükleer savaş tehlikesi önlenebilir. Savaşın yeryüzünden **bütünüyle** silinmesi ise hiç kuşkusuz KAPİTALİZMİN VE SÖMÜRÜNÜN TÜMÜYLE TASFİYESİNE BAĞLIDIR

Sermaye

Baştarafı s. 1'de

yürünmesini, ilerici sosyalist hareketin yasalarla baskı altına alınmasını ve tüm sol dernek-lerin kapatılmasını isteyen Ege sanayi odası başkanı Hayrettin Yorgancıoğlu, özetle «Şu anda kurulacak bir seçim hükümeti ile hep birden bölücü, yağmacı, partizan ve komünist teşekküllerin üzerine yürümek ve Türk milletinin asla tasvip etmediği solun da hareketini yasalar içerisinde sıkıştırmak, yasa dışı eylemlerde bulunan tüm dernek ve bunun gibi kuruluşları kapatmak böylece can ve mal emniyetini sağlamak suretiyle huzur içinde ekonomik problemlere eğilmek suretiyle memleketimizi özlemiş olduğu rahata kavuşturmalıdır.» dedi.

Gerçek Durum

siyasettir... Yani ülkedeki güçler dengesini halk hareketi lehine değiştirmenin yolu, siyaset sahnesinden geçer.

Sosyalist ve ilerici güçler, siyaset arenasına ağırlıklarını koymadıkları sürece, toplumdaki güçler dengesini kendi lehlerine değiştirmeleri olanaksızdır. Basit bir örnek verelim :

Bugün DİSK, TÖB-DER, TMMOB ve KÖY-KOOP başta olmak üzere meslek örgütlerinden, kadın ve gençlik kuruluşlarına kadar, hatta semt ve köy derneklerine kadar milyonlarca insan ekonomik - demokratik ve kültürel planda örgütlenmiş durumdadırlar. Ve örgütlerin hemen hemen tamamına yakın bir bölümü, merkezden, yerel birimlere kadar sosyalistlerin ya da ilericilerin yönetimindedir. CHP nin bu örgütler üzerinde politik etkinliği yok mertebesindedir. Bir başka deyişle, bu örgütlerin ekonomik - demokratik planda temsil ettikleri zümrelerin özlemleri ve talepleri CHP'nin çok ilerisindedir. Ne var ki, siyaset sahnesinde bu işçi ve diğer emekçi kesimlerini temsil eden güçlü bir siyasal cephe örgütlenmesi bulunmadığı, böyle bir cephenin başını çekmesi gereken işçi sınıfı politik hareketi henüz merkezileşmemiş olduğu için, halkımızın milyonlarca ileri unsurunu barındıran dinamik ve örgütlü güçler siyaset sahnesinde ağırlıklarını duyuramamakta ve **güçler dengesini** kendi lehlerine değiştirememektedirler.

Bu açmazın mutlaka çözüme kavuşturulması gerekir. Yani, ekonomik - demokratik bakımdan örgütlü dinamik halk güçlerinin, bütün ağırlıklarıyla siyaset sahnesine çıkmaları gerekir. Bunun da yolu, hiç kuşkusuz, siyasal örgütlenmeden ve birlik - işbirliği politikalarından geçer.

Sözkonusu halk güçlerimizi siyaset sahnesinde tek bir partide toplamak, kuşkusuz ki, mümkün değildir. Ama bu güçleri siyasal arenada **yan yana getirmek** ve halk güçlerinin öncüsü işçi sınıfı politik hareketini ileri örgütlenme düzeyine yükseltmek mümkündür.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin **«sosyalist ve demokratik birlik»** adı altında özetlediği, ya da, **«sosyalist hareketin birliği, solun birlikteliği»** diye formülleştirdiği birlik ve işbirliği politikaları, bu sorunun bilim rehberliğinde çözümlenmesi için elimizdeki rehberdir.

Parti sorunu, yani halk güçlerine, onların sosyal muhalefetine önderlik edecek düzeyde bir merkezi otoritenin yaratılması sorunu sosyalist politik hareketimizin Parti sorunudur... Ve böyle bir Parti önderliğinde Demokratik Halk Cephesi'ni inşa etme, **işçi sınıfı önderliğindeki tüm ileri halk güçlerini, devrim hedefi etrafında ve güncel sınıf muharebeleri içinde örgütleme sorunu** ise Cephe **sorunudur.**

Bu iki sorun (yani bu iki görev) biribirini dışarlamaz. Bir başka deyişle, «önce işçi sınıfı politik hareketinin birliğini sağlayalım, sonra güçbirliğini ve giderek Cephe'yi kurtarırız» diyen bir mantık metafiziktir. Bugün güncel siyasal görevler ve acil ortak hedefler etrafında faşizme, şovenizme, emperyalizme ve tekellerin egemenliğine karşı tüm SİYASAL GÜÇLERİMİZİ bir an önce, sağlam ilkeler ve geçerli yöntemler üzerinde **yan yana getirmemiz gerekir.** Bu çabalar, kaçınılmaz olarak, öncelikle biribirine ne yakın olanları, yani **sosyalist siyasal güçleri** biraraya getirecek, fakat sadece onlarla sınırlı kalmayarak, aynı zamanda, ortak ilkelerde ve yöntemlerde görüş birliğine varabilecek tüm ilerici siyasal güçleri de kucaklayacaktır. Ve sosyalist ve demokratik birlik sorunu bu süreç içinde, bilime ve ilkelere bağlı kalarak, somut, aktif ve kitlesel mücadele içinde adım adım çözüme götürülecektir.

14 Ekim seçimleri bu konuda etkin bir başlangıç olabilirdi. Ama kimi sosyalist ve ilerici çevrelerin olumsuz tutumu nedeniyle, en geniş kapsamlı bir siyasal işbirliği seçim platformunda sağlanamamıştır. Ama gene de, seçimler, solun birlikteliği yolunda tarihsel bir evreyi aşmıştır. Seçimlerin sol açısından iki önemli göstergesi olmuştur:

Birincisi, bütün bölünmüşlüğüne rağmen, CHP'nin solunda kalan oylar yüzde 5'e yaklaşmıştır. Oysa kapsamlı bir seçim bloku oluşabilseydi, **bu elverişsiz koşullarda ve düşük siyasal örgütlenme düzeyinde dahi,** genel solun oy yüzdesi, yüzde 10'un üzerine çıkardı. (Bu ise CHP — AP kutuplaşmasını kırmak ve siyasette gerçek kutuplaşmayı inşa etmek yolunda önemli bir dönüm noktası olurdu.)

İkincisi ise, seçimlerde sol oyların dağılımında, birlikten ve işbirliğinden yana olan eğilim, yani seçim ittifakı ve demokratik eylembirliği politikaları daha yüksek onay bulmuştur.

Görev, sağlam ilkeler rehberliğinde, bu birliktelikleri ve işbirliklerini kalıcı kılmaktır. Seçim olayı sona ermiştir. Bizleri daha zorlu mücadeleler beklemektedir. Hep söylediğimiz gibi bu görevlerin üstesinden gelebilmek için güçlerimizi birleştirmekten başka çare yoktur. Yıllardır savunduğumuz birlik politikalarının, bir kuruntu, ya da sübjektif değerlendirme ürünü olmadığı kanıtlanmıştır. Artık boşuna ve soyut öncülük böbürlenmeleriyle vakit geçirenler de, şapkalarını önlerine koyup düşünmelidirler. Bilimsel ve açıkyürekli özeleştirilerini getirerek, kendilerine yıllarca öncesinden uzatılmış olan dostluk ve işbirliği elini tutmalıdırlar. Aksi halde, birlik ve işbirliği politikalarını önümüzdeki süreçte hız kazanıp güçlendikçe, ona aykırı düşenler ve grupçuluk güdenler de aynı hızla siyaset sahnesinden silineceklerdir.

Vakıf İş kolunda grev 114. gününü doldurdu

Tarsus (Gerçek) — 114 gündür grevlerini sürdüren vakıf işçileriyle söyleştik. İşçilerden Adnan Özçivi, Kemal Kıraç, Ahmet Tanrıverdi bize sorunlarını açtılar, sorularımızı cevaplandırdılar.

Grevlerinin 114. gününü dolduran işçiler mücadeleyi sürdüreceklerini ve haklarını söke söke alacaklarını söylediler.

● **Grev süresince nelerle karşılaştınız?**

Adnan Özçivi: Tarsus'taki ilerici devrimci kuruluş ve örgütler grevimizi yeterince desteklemediler. Buna karşın TSİP ve SGB bizi ziyaret ederek mücadelemizin yanında olduklarını ve bizi sürekli desteklediler.

● **İşverenden talepleriniz neler oldu?**

Ahmet Tanrıverdi: Sözleşmemiz Haziran 1978 de bitti. Bundan sonraki altı ayı sözleşme dışı bırakıp altı ay için de 20.000 lira vererek toplu sözleşmeyi bağlamak istediler. Yani altı aylık süreyi bir yıllık sözleşme kapsamına almak istediler. Biz bunu kabul etmedik. Kıdem tazminatı olarak otuz günlük tazminat veriliyor. Bizse bunun 45 gün olmasını istedik. Her yıl için 125 lira zam istedik. İşveren bunu da vermedi. Kaldı ki bu istek, asgari ücretten sadece 15 lira fazla. Bunu bile patron bize çok gördü. Bu nedenle direnişimizi sürdürüyoruz. İkramiye olarak yılda dört ikramiye istedik; işveren üç ikramiyeden fazla vermiyor.

Ayrıca bir yılını doldurmuş işçi, eğer işten kendi isteğiyle çıkarsa, işveren otuz günlük prim ver'yor. Biz bunun için de 45 günlük prim vermesini istiyoruz. Buna ek olarak işverenin canının isted'ği zaman işçi çıkarmaması için mutlaka haberimizin olmasını ve sendikanın düşüncesini almasını istedik.

● **Bizim demokratik hak ve özgürlükler vededen, buna ek olarak referandum hakkını da vereceğini söyleyen Sosyal Demokrat ağırlıklı hükümet hakkındaki görüşleriniz nelerdir?**

Adnan Özçivi: Referandumla ilgili hükümetten şimdiye değin somut ve olumlu bir tavır görmedik. Bu gidişle bu hakkı sağlayacağını ummak hayal gibi görünüyor. Fakat işçiler birlik olursa, burjuvaziden bu hakkı da söke söke alır.

Zaten bu sosyal demokrasiden fazla birşey beklemedik, ama hiç olmazsa verdiği sözleri tutabilirdi. Ne var ki, Sosyal Demokrasinin ne olup ne olmayacağını kısa sürede öğrenmiş olduk. Şimdi önemli olan işçi sınıfının birlikte hareket etmesi ve böylelikle burjuvazinin vermediği haklarımızı birlik beraberlik içinde hareket ederek almamız. Bu konuda işçilere seçimlerde de görev düştüğü kanısındayız.

● **DİSK'in seçimle ilgili kararını nasıl buldunuz?**

Kemal Kıraç: DİSK, Sosyal Demokrasinin bunca olumsuzluğuna rağmen muğlak bir karar almıştır. Bu, işçi sınıfı adına bir olumsuzluktur. Biz DİSK'ten sosyalist bir partiyi, sosyalist adayları hedef göstermesini bekliyorduk. Böyle bir karar almaması, sendika üyesi işçilere kesin bir yön gösterilmemesi olumsuzluktur.

● **Gerçek'e duyurulmasını istediğiniz birşey var mı?**

Görevimizi sürdürüyoruz ama can güvenl'ğimiz yok. Durumu daha önce kaymakama ve güvenlik yetkililerine bildirdik. Bizim için ancak bir bekçi verileceğini söylediler. Bu ise son derece yeters'z. Dört işverine bir bekçi ne yapacak. Sizin de bildiğin'z gibi geçenlerde çadırımızı kurşunladı'ar, bir rastlantı eseri kurtulduk. Bu nedenle can güvenl'ğimizi ancak kendi uyanıklığımızla ve gücümüzle sağlamak zorundayız.

Gerçek Konuşalım

Hüseyin Hasançebi

İzlemek mi?

Seçim sonuçlarının hiç de garip olmadığı halde, bazılarının üzerinde garip etkilere yol açması, gerçekten garip! Sanki her şey sandıkta çözülecekti de çözülemedi veya eksik çözüldü. O halde sandığa uzanan, yeniden sandığa yönelen siyasal süreçlerin yaşanmasına ihtiyaç vardır. Eksik kalan çözümü sandıktan tam olarak çözmesini istiyeceğiz. Böylece bir erken seçimle tam çözüme kavuşmuş olacağız!

Seçim sonuçlarının yarattığı bir garip etki de, beklememiz, izlememiz gerektiği inancına kapılanların çoğalması oldu. Bunlar, etliye, sütlüye karışmadan olup bitecek olanları seyretmemiz gerektiği görüşünü paylaşıyorlar. Halkın görüşlerine saygılı olmanın gereği bu imiş!

Emekçiler için hiç bir şeyin bitmediğini, tersine yeni başladığını göremiyecek kadar kör olanlar çoğalıyorsa bundan gerçekten endişeye kapılmak gerekir. Demokrasi mücadelesinin ucundan, sadece iki parmağı ile tutanlar, «umdukları»nı bulamayınca hemen bırakıveriyorlar ucunu. Kendilerine izleyici olma konumunu daha çok yakıştırıyorlar. Bunu bir kişisel güvence saymaya başlıyorlar.

Günümüzde burjuva gericiliği alanı boş bulsaydı, kuşkusuz bildiğini ardına komazdı. Ama ne yazık ki, sandıkta öldüğü sanılan emekçi sınıf tercihleri dipdiri ayaktadır. Başıboş da değildir bu güçler. Yani siyasal önderlikten yoksun değildirler. Yükseltecekleri mücadeleleri ve şiarları vardır. Sosyal demokrasinin damından uçan kiremitlerin yerine yenisini koymak gibi bir dertleri de yoktur demokratik halk güçlerinin.

İzleyici olmadıklarını, tam tersine, hiç umulmadık zamanlarda belirleyici bile olabileceklerini gösterecekler dir emekçi sınıflar. Bunun için öncelikle kendi güçlerini bir araya getirmeleri gerektiğinin de bilincini sürekli yükseltmektedirler. Üstelik siyasal gelişmeler bunu zorlayacak ve kolaylaştıracak yöndedir.

Çıkışsızlığı olan güçler öncelikle gerici burjuva güçlerdir. Bunlar, mevcut siyasal kompozisyondan kendileri için yarayışlı olan formülü bulup çıkarmakta zorluk çekmektedirler. Hükümetin yerine yenisini ha deyince koyacak durumda değildirler.

Zorluklarının ilki, düşündükleri bileşim içinde MHP'ye yer verememektir. Çünkü, sıkıyönetim mahkemelerinde binlerce üyesi yargılanmakta, peş peşe hüküm giymektedir. En taze mezarların içinden MHP'nin kokusu gelmektedir. Bu partinin yöneticileri kovuşturma altındadırlar. Cumhuriyet Başsavcısı değişmiştir. MHP'yi gözü gibi sakınan eskisinin yerine gelen yenisinin masası üzerinde MHP'nin suç dosyaları yığılmış bulunmaktadır. Böyle bir partiye «resmi» görev vermek burjuvazi için bile zordur.

CHP-AP bileşimi zorlanacaktır ama bizim tekelcilerimiz bu konuda her zaman başarısız olmuşlardır. CHP-MSP ortaklığı ise tekellerin işine pek gelmemektedir. Bu nedenle anayasa dışı formülleri her zaman yedekte tutmaya devam edeceklerdir.

Bu gelişmeler karşısında bize düşen, izleyici olmaktan çok, karışan olmaktır. Sandığın kucaklayamıyacağı kadar diri ve yaygın olan güçlerimizin sivri ucunu, demokratik olmayan bir hükümet kurma çabalarını bozmak için, siyasal merkezlerden ayırmamalıyız.

Emekçi çocukları fırından dönme okulda öğrenim(!) görüyorlar

Röportaj ve fotoğraflar: Oruç Günsel

Ekmek fabrikasından dönme ilkokuldan eli boş döndürülen velilerden biri...

Adana — Mersin asfaltı üzerinde Ateş yol kavşağında bir okul vardır. Mersin Emek İlkokulu. Mersin Ekmek fabrikasının lojmanı 1978 kasımında okula dönüştürülmüş. Eğitim politikamıza bir yenisi eklenmiş: Önceleri (şimdi de devam ediyor ya) bir müdür, bir mühürle okul açılırdı. Şimdi mühür de çok görülmüş. Emek İlkokulu yalnız bir müdürle açılmış. 200'ün üzerinde öğrenci, 7 öğretmenle öğretime başlamış. Şu anda 250 öğrenci (45 kayıt bekleyen öğrenci hariç, sınıf olmadığından kayıt yapılamıyor) ve 10 öğretmenle öğretim sürdürülmeye çalışılıyor.

Bu yoldan geçenler, kafalarını çevirip Ekmek fabrikasına bakarlarsa, o koca fabrikanın duvar diplerinde önlüklü-önlüksüz yüzlerce öğrenci göreceklerdir. Ama okula benzer (alışılmış türüyle, hiç değilse okula benzer binasıyla) bir şey göremeyeceklerdir. Dikkatli bakmak gerek. Fabrika ihata duvarı dibinde, köşeye sıkışmış bir evcik görülür. Ön cephesinde iki pencere. Biri sonradan açılmış, ev okula dönüştürülürken. Banyo ve tuvalet birleştirilerek idare odası yapılmış, bir de pencere açılarak. Bir kapı ve kapı üzerinde de büyük harflerle EMEK İLKOKULU yazılı bir levha.

Diğer merkez okullarından toplanmış, onarılmış, tahta sıralar (her sırada üç öğrenci oturuyor), gene öz evlat burjuva çocuklarının çoğunlukta olduğu okulların deposuna kaldırılmış eski karatahtalar, bir tek dersanede (4. ve 5. sınıf) bir tane Türkiye haritası. Eğitim emekçilerinin özgayreti ile yapılmış grafikler, fiş cümleler. İşte bunlar ders araç ve gereçleri. Başka hiç bir şey yok. Göremiyorum bir şey. Bu, eğitim emekçileri nasıl öğretiyor çağdaş bilgileri bu öğrencilere? Merak ediyor, okul müdürüne soruyorum. «Okulda hiç ders araç-gereci yok. Nasıl oluyor?» Okul müdürü, acı, buruk bir iç geçiriyor, «yoklar okulu» diyor kısaca.

Sonra, bir elinde kara bir bezden yapılmış okul çantası olan küçük öğrencinin velisine anlatmaya çalışıyor okulun durumunu:

«Mümkün değil amca. Şu anda 3 tane I. sınıf var. Her sınıfta 40 öğrenci kayıtlı. Dersaneler çok dar. Bu çocuklar bile dersanelerde dörder dörder oturmak zorunda. Sıra yok, olsa da koyacak yer yok. 4. ve 5. sınıflar bir dersanede (okullaştırılmış bekçi lojmanının mutfağında), 2 tane birinci sınıf bir odada, birinci sınıfların biri ile 3. sınıflar fabrikanın ekmek deposunda, iki 2. sınıf bir odada ders yapmaktadır. Zaten normal sınıf değil, çocukların burada 40 dakika sabırla ders yapması bile bir işkencedir aslında...»

Yaşlı veli, biraz daha yaklaştı okul müdürüne ve «beyefendi, ben doğuda okul bulamadım, cahil kaldım. Buraya, hem karnımı biraz olsun doyurmak, sekiz can nüfusumu belki geçindirmek; işyerleri, pamuk tarlaları, sebze bahçeleri var dediler bizim ordan gelenler, ve en önemlisi çocuklarıma okul bulurum, benim gibi cahil kalmazlar diye geld'm. Ama görüyorum ki... oku-

Türkiye'nin binlerce köyü okulsuz. Şehir ve kasabalarımızda da okul yeters'zliği gitgide büyüyor. Burjuvalar çocuklarını iyi okullarda, öğretim olanaklarının gel'şkin bu'unduğu okullarda ve üstelik devletin yoksul halktan topladığı vergilerle açtığı iyi okullarda okuturken, emekçi halk çocukları ya okulsuz bırakılıyor, yada kör topal bir öğretim görüyor. Geri çevrilmez ve hiç değilse böylesi okullara kaydı yapılabilirse tabii...

Doğuda sosyalistlere yapılan baskı ve zulüm sürüyor

Bismil (Gerçek) — Bismil Diyarbakır yolunda işine gitmekte olan Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Bismil İlçe sekreteri Miktat Öztürk, yolda devriye gezen jandarmalar tarafından durdurularak aranmış ve üzerinde suç (!) unsuru bir yazı çıkmayınca serbest bırakılmıştır.

Ancak işyerine traktörle gitmekte olan TSİP İlçe sekreterini daha önceden tanıyan ve faşist olan jandarmalardan biri sonradan yine peşine düşmüştür. Yoldan geçen bir taksiye atlayarak, 2 kilometre kadar uzaklaşmış bulunan traktörü yeniden durdurmuştur. Öztürk'ü zorla traktörden indiren faş'st jandarma, «sen bir komün'stsin, komünist olmak yeterli suçtur» diyerek dipçiklemiş, epeyi dövmüş, daha sonra silâhını üzerine doğrultarak çamurların içinde takla atmasını istemiştir.

Doğu'daki binlerce zulüm uygulamasından, keyfi davranışlardan biri olan bu işkence, Bismil'deki tüm sosyalistler, demokratlar ve ilericiler tarafından kınanmış, bu tür baskıların doğuda sosyalizmin gelişmesini engelliyemiyeceği açıklanmıştır.

Ucretlerin dondurulması istenirken

GERÇEK İŞÇİ ÜCRETLERİ YÜZDE 21 AZALDI

İşverenler sabah akşam demeçler vererek işçi ücretlerinin çok yüksek olduğunu bu nedenle ücretlerin dondurulması gerektiğini söylerlerken öte yandan gerçek işçi ücretlerinde geçen yıla nazaran yüzde 21 oranında azalma olduğu saptanmıştır.

Oysa bu yıl işverenlerin yıllık bilançolarına baktığımız zaman zarar eden şirket bulunmamakta tam tersine kâr oranları görülmemiş düzeylere yükseldiği görülmektedir.

Sosyal Sigortalar Kurumu'nun 1979 Ocak Haziran dönemi işçi ücretlerine ilişkin verilerine göre yapılan hesaplamalar, 1978 yılında 122 lira olan net ortalama günlük kazancın, bu yılın Haziran ayı sonunda 150 liraya yükselmesine karşın, fiyat artışlarının etkisi gözönünde bulundurulduğunda, gerçek ücretin, geçen yılki 25,78 liralık düzeyinden 20,35 liraya düştüğünü ortaya koymuştur.

Kitleler «MHP-ÜGD kapatılsın» talebini işyerlerinde, alanlarda, toplantılarda ısrarla yükselttiler. CHP hükümeti faşistlerin oylarının AP'ye geçeceği kaygısıyla bu talebe kulak'arını tıkadı. Faşistlere sürekli ödün ve cesaret verd'. Faşistler bu fırsatları değerlendirmeyi bildiler. CHP hükümeti döneminde de yüzlerce yurtseveri, sosyalisti katlettiler. Savcılıklarda MHP ve ÜGD için açılmış onlarca dosya dahi CHP'yi uyuşukluktan kurtarmaya yetmedi. Sonuçta, sürek'i kanla beslenen faş'stler ve gerici güçler seçimlerde güçlerini korurken, demokrasi güçlerine sırt çeviren CHP kitleler'n tasvibini görmedi. CHP'nin işi gücü sosyalistlerle uğraşmak oldu. Yozgat'ta emekçilere reva görülen davranış, gerçekte CHP'n'n genel tavrıydı ve yüzlerce örneği yaşandı. Ama kitleler CHP'ye gerekli dersi verdi. İş, gerçekten, bu dersten ders çıkarabilmekte.

«KOOPERATİFİMİZİ YAŞATACAĞIZ»

Bartın (Gerçek) — Kozcağız bucağına bağlı Günye Hasankadı köyünde 1976 yılında kurulan «Günye Hasankadı ve Çevre Orman Köyleri Kalkındırma Kooperatifi», kurulduğu günden bu yana halk yararına çalışmalar yapmamıştı. Bunun başlıca nedenleri «çevredeki ağa - tüccar ve çıkar çevrelerinin engellemeleri ve yönetim kurulunun pasifliği» olmuştur.

Geçtiğimiz günlerde kooperatif ortaklarının bazılarının ve ilerici kişilerin yardımıyla, kooperatifin tekrar canlandırılması ve etkinlik kazanması için olağanüstü kongre yapıldı.

Yapılan kongre sonucu yönetim kurulu değiştirilerek, kooperatifin amacına ve ortaklarının çıkarına uygun bir çalışma içine girmesi kararlaştırıldı.

Kooperatif yönetim kurulu üyeliklerine yapılan seçimler sonucunda Ali Çetin, Cemal Özgün, Hüseyin Akgün, Cemal Akgün, Ömer Akdoğan seçildiler. Denetçiliğe Sedat Göçmenoğlu, Niyazi Akgün ve Kâzım Çetin getirildi.

● SUSURLUKTA HAYVANCILIK KOOPERATİFİ GÜÇLENİYOR

Susurluk ve köylerinde hayvancılığı, besiciliği geliştirmek, kredi ve yem sorunlarını çözümlemek, et ürünleri, yem, deri, süt endüstrisi kurmak amacıyla kurulmuş bulunan 152 üyeli Susurluk ve Çevre Köyleri S.S. Hayvancılık Kooperatifi güçlenmektedir.

Kooperatifin 600 bin lira parasının toplandığı ve tavuk yemi üretimi için fabrika kurma girişimlerinin başladığı bildirilmektedir. Kurulacak yem fabrikasından sadece ortakların yararlanacağı belirtilmekte ve köylülerin kooperatife katılmaları istenerek kooperatifin güçlendirilmesine çalışılmaktadır.

Kooperatif yetkilileri, üye sayısı 300'e ulaştığı takdirde Ziraat Bankası'ndan düşük faizle kredi alabileceklerini ve bu kredi miktarının sermayelerinin yüzde 85'i kadar olacağını açıklamışlardır.

Devletçe yaptırılan konutlar yıkılıyor

Türkiye, çarpık kapitalist gelişimin bir sürü sorunuyla karşı karşıya ve içiçe. Bu sorunların başında gelenlerinden birisi de konut sorunudur. Ekonomik ve sosyal bir çok etkiden dolayı köyden kente göçlerin bir açmaz haline getirdiği gecekondu meselesi bir yana, özellikle doğuda insanlar hâlâ mağaraları andıran taş yığınlarında barınmaktadırlar. Hatta, örneğin HASANKEYF gibi yörelerde bizzat mağaralar barınak olarak kullanılmaktadır.

Deprem gibi tabii afetlerden de haliyle ilk başta ve en önemli ölçülerde Doğu etkilenmekte, yüzlerce barınak yerle bir olmakta, binlerce insan hayatını yitirmekte, en az bir o kadarı da sakat kalmaktadır. Öte yandan, inşaat patronları sınırsız paralar kazanmakta, sözde kooperatiflerin yöneticileri de zenginleşmektedirler. Doğu kentlerinde kiraların miktarını söylemeye insanın dili varmıyor.

Hal böyleyken, kimi seçim dönemlerinde ve deprem sonralarında veya heyelan tehlikesi olan bölgelerde iskân evleri yaptırılmaktadır. Ama bu evler, kibrit kutusu gibi iki odalı, tuvaletsiz, susuz, ulaşımsız, dayanıksız ve bahçesiz, göstermelik yapılar durumundadır. Bölgemizde halkın büyük kısmı hayvancılık ve tarımla uğraştığı halde yapılan bu iskan evlerinin hiçbirisinde ağıl gibi yerler yapılmamış, yada daha sonra yapılmak üzere düzenlemeye gidilmemiştir. İşte bunlardan dolayı da bu yapılar hiç bir işe yaramaz olmuşlar ve hiç bir köylü yerleşmemiş, gene atadan görme altı ağıl, üstü ev konutlarını kendileri yaparak, bir anlamda da devletin konut politikasını protesto etmişlerdir.

Mardin ilinde Kızıltepe-Nusaybin arasında yaptırılan seçim konutları da işe yaramazlıklarından kendi kaderlerine terkedilmişler ve şimdi üzerinde baykuşların ötüştüğü, yılanların, çıyanların yuvaları durumuna gelmiş yüzlerce evcik, kimbilir ne vurgunlar ve ne masraflara mal olmasına rağmen viraneye dönmüşlerdir.

Bu örnek, burjuva devletinin konut politikasındaki yanlışlıkların çarpıcı bir göstergesi olması bakımından önem taşımaktadır.

CHP Yozgat'ta ilerici seçmenlere baskı yaptı

Yozgat (Gerçek) — Seçimlerde sosyal demokrasinin iflâsı kesinlikle tescil oldu. Elbette solu kendisi için asıl tehlike gören bir sosyal demokrat anlayışın başarısızlığa uğramasından daha doğal bir sonuç olamazdı.

CHP her gittiği yerde ya sosyalizmi kötüledi, yada oyların ziyan olacağını ve kendisinin desteklenmesi gerektiği safsatasını yineledi. Sosyalizme yönelen emekçilere CHP'nin reva gördüğü davranışlar ise ancak gerici, faşist politikacılardan beklenebilirdi.

CHP, bu anti-komünist, dahası halk düşmanı tavrının bir örneğini de Yozgat'ta gösterdi. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin Yozgat ve köylerindeki etkin, kararlı çalışmasından ürken, ama faşistlerin korkusuyla kayda değer bir seçim çalışması yapmaktan bile kaçınan CHP'nin sol oyları kendi ipoteğinde görmesi, sosyalistlerin çalışmalarını kendine yontması ve bunun için son derece çirkin yöntemlere başvurması gözlerden kaçmadı. Daha önceki seçimlerde ilerici ve sosyalist emekçilerin kendisine oy vermesinden yüz bulan bir CHP milletvekili, bu kez köylülerin oylarını almak için açıkça hakaret etti.

Emekçi köylülerin TSİP'i destekliyeceğini anlıyan CHP milletvekili, köylülere, «size elektrik, su getirdik, yol yaptık. Yeminizi biz verdik, başka yere yumurtlatmayız» demiştir.

CHP'nin çok sözünü ettiği köye hizmet anlayışı budur. Yani halktan vergi alarak yaptığı, üstelik de birer görev olan hizmetlerin karşılığında oy istemek! Oy yoksa, hizmet de yok! demek...

CHP, öbür burjuva partilerinden farksız olduğunu, bu davranışıyla da ve bir kere daha ele vermiştir. Yozgat'ta faşist Milliyetçi Hareket'e karşı birşey yapamayan CHP, sosyalistlerden, emekçilerden işte bu hakareti de esirgememiştir. Sosyal demokrasinin niçin iki yılda iflâs ettiğini göstermek için başka söze gerek var mı?

O'NUN HİKAYESİ

M. DOĞRUER

